

Pyhäjärvi

Pitäjäpäivät Helsingissä

Karjalan Liiton järjestämät pitäjäpäivät olivat lauantaina 13. 11. Karjala-talolla Helsingissä. Pitäjätoimikunnan puheenjohtaja Satu Hallenberg kertoi päivien avauspuheen vuorossaan pitäjätehtävien työstä ja tavoitteista. Hän totesi, että pitäjätehtävien toiminta muodostaa yhden tärkeän osan Karjalan Liiton toiminnasta. Toimintamuodot ovat kuitenkin vielä alkuvaiheessa ja toivoi, että tämäkin tilaisuuden anti auttaisi asioissa eteenpäin. Päivien ohjelmaan oli sisällytetty varsin mielenkiintoisia karjalaisuuteen liittyviä esitelmiä.

Elämän evakkoja ja sotaorpoja

Tutkija Päivy Penttinen oli suorittanut laajan ja haastattelun sotaorpojen ja evakkoisten parissa. Tutkimuksensa, mikä ei muutama vuosikymmen sitten saanut yleistä hyväksyntää, kävi selvillä, että evakkolapsia ja sotaorpoja vähän koulussa syrjittiin ja viroksuttiin. Se oli sen ajan koulukiusaamista. Kuvavaana esimerkkinä hän kertoi pikkutyöstä mikä kesken koulupäivän juoksi kotiin itku kurkussa ja sanoi "mistä hyö joi sielläki tiesit et mie uon evakko".

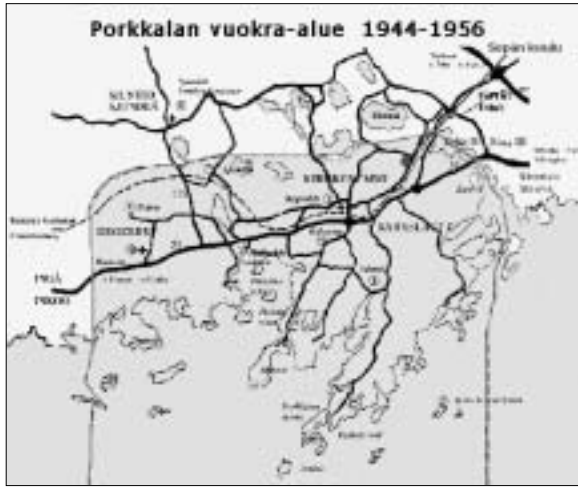
Porkkalan evakkojen kokemuksia

Margaretha ja Hans Öfver-

ström kertoivat mielenkiintoisia asioita alueen evakkojen elämästä ja takaisinpaluusta alueelle. He kertoivat, että sodan päättymistä merkitsevän aselevon 19. 10. 1944 astuttua voimaan Suomi joutui luovuttamaan ja tyhjentämään alueen viidessä päivässä. Evakointi onnistui hyvin ja alueelta saatiin määrääjässä pois kaikki ihmiset, eläimet ja irtain omaisuus. Talot piti jättää ehjänä ja siivota puhtaaksi niinkuin on hyvälle vuokra-laisille tapana tehdä.

Venäläiset siirsivät alueelle tuhansia sotilaita ja siviilejä perheineen. Alue oli venäläisten hallussa lähes kaksi vuotta. Sinä aikana he rakensivat sotilasvarustuksen lisäksi kasarmeja, kouluja, sairaaloita ja asuntolaita. Kun alue saatiin Suomelle takaisin, oli alue paljon muuttunut, oli vaikeata löytää entisiä taloja ja tuttuja paikkoja. Alueen siesteys oli hävinnyt ja aito venäläinen siivottomuus täytti paikat, kertoi rva Öfverström.

Suomen valtiovalta suostui palauttamaan nämä takaisin saadut alueet entisille omistajilleen. Pian alkoi alueen puhdistaminen, raivaaminen ja jälleenrakentaminen. Mielenkiintoisista oli heidän kertomuksessaan se, että he olivat muutama vuosi sitten saaneet venäläisen yllätysvieran. Turistiryhmän mukana Suomeen tullut henkilö, venäläinen rouva,

tuli heille kylään. Tämä rouva oli lapsena asunut Porkkalamella ja hän tahtoi tulla katsomaan entisiä asuinpaikkojaan. Hän kertoi, että Porkkalamella asuminen oli heidän perheensä parasta aikaa, oli ruokaa kylliksi, jota ei samaan aikaan kaikin paikoin Venäjällä suinkaan ollut, oli puutarhassa marjoja ja hedelmiä, puhdasta luontoa ja

siesteyttä kaikkialla. He eivät vielääkään ymmärrä, miksi heidän tuli tästä kaikesta luopua. Heidät siirrettiin täältä Leningradin lähelle, mistä joutuivat pian siirtymään Käkisalmelle. Siellä alkoi sitten valtava rakentamisen kausi, jolta ajalta nykyisin pystyssä olevat rappautuvat kerrostalot ovat vielä meidänkin nähtävänä.

Öfverströmit ovat myöhemmin vierailleet tämän rouvan luona Käkisalmella ja toimitaneet sinne lastenkotian avustustarvikkeita, leluja ym.

Sallan evakot

Salla-seuran puheenjohtaja Oiva Kunnari kertoi Sallan kohtalosta talvisodan syyty-

misen aikaan ja senjälkeisistä tapahtumista. Sallan kunnastahan noin puolet menetetttiin Neuvostoliitolle. Kunnari kertoi, että vähitellen on saatu syntymään hyvä yhteistoiminta rajanaapurin kanssa, on saatu syntymään luottamuksellisia henkilösuhteita yli rajan. Yhteisvoimin on kunnostettu muistomerkkejä ja sankarihauta muistomerkkialue on uudelleen rakennettu. Työssä on mukana ollut myös saksalainen osapuoli.

Pitäjäyhteisöt Karjalan Liitossa

Karjalan Liiton ensivuoden alusta vakinaisena aloittava toiminnanjohtaja Hannu Kilpeläinen ja liiton varapuheenjohtaja Sulo Maanonen kertoivat liiton kuulumisia.

Edessä on valmistautuminen ensikeväänä pidettävään liittovaltuuston kokoukseen. Valmistellaan sääntöuudistusasia, jäsenmaksuasia ja Karjala-ohjelman hyväksyminen. Karjalaseurojen jäsenet, seurat ja piirit sekä pitäjätehtävät voivat tehdä ehdotuksia ko. asioista tulevan helmikuun alkuun mennessä. Liiton johtokunta käsittelee tehty aloitteet ja ehdotukset, sekä päättää jatkotoimenpiteistä.

ERKKI PÄRSSINEN

Muistojen ilta Huittisissa

Perinteistä Vammalan-Aetsan ja Huittisten Karjalaseurojen yhteistä "Muistojen iltaa" vietettiin tänä kertaa Huittisissa 7. 11. Tilaisuuden avauksen suoritti Heikki Kiiski Huittisten Karjalaisista paluutaan mielin menneiden sukupolvien työn muistelemisen. Heikin poika Harri Kiiski esitti yksinlaulua Jorma Perkon säestyksellä. Seurakunnan puheenpuoron käytti Johanneksesta sukujourensua omaava seurakuntalehtori Tuulikki Väntsi.

Nuoren puheenpuorossa teologiaa opiskeleva Harri Kiiski kertoi kodin merkityksestä tämän päivän nuorisolle. "Kodin merkitys on tullut minulle vuosi vuodelta tärkeämmäksi. Tämä on jo viidessä syksy kun olen ollut virallisesti pois kotoa. Muistan kuinka ylioppilaskeväenä oikein odotti sitä kun pääsee muuttamaan pois kotoa. Ko-

tini oli ja on hyvä, jossa meille lapsille oli aina tärkeä paikka ja vanhempani rakastivat meitä lapsia. Nyt kun olen asunut jo pitkään pois kotoa oppii aivan uudella tavalla arvostamaan lapsuudenkotiaan ja kotiseutuun.

Isovanhempi Arvi ja lida Kiiski olivat lähtöisin luovutetusta Karjalasta pappi Pyhäjärven Ylläpäästä ja mummo Sakollan Vilakkalasta. Heidän syntymästään olisi tulevana vuodenvaihteena tullut kuluneeksi 100 vuotta. Olen kiivä ja mieluisa paikka jossa vierailen miltei joka viikonvaihte. Teistä kuulihoitani useimpien lapsuudenkoti sijaitsee Karjalassa, jossa ei aivan joka viikonvaihte pääse

käymään. Historia on tärkeää ja jokaisella Teistä löytyy oma elämänsä jaksot, joka suinkaan ei ole vähäpätöinen. Kuuntelemalla vanhempiamme, mummoa ja pappaa meidän tulisi merkitä muistini heidän kertomuksistaan Meidän nuorien saatava olla joskus vaikeaa innostua Karjalasta, koska meidän kotimme on jo täällä. Mutta kertomukset Karjalasta ovat kiehtovia. Lisäksi ne ovat myöskin toisia".

Muistojen illassa esittivät lausuntaa Maija Maunula os. Tenkanen ja Elli Marjamäki os. Haponnen. Huittisten Karjalaisen puheenjohtaja Reino Äikiä haastatteli toisen evakkotien kokemuksista ja tuntemuksista Aarni Äikiä, Esteri Pärssistä os. Lappalainen ja Maija Maunula os. Tenkanen. Aarni Äikiä suoritti toisen evakkotien Rojtanlahden kylästä lähtien naapu-

rin hevosen vetämillä kova-pyöräkäräryillä Alisa-äiti ajoi talon lehmää samassa joukossa. Korpilahdelle saakka tulittiin ja matka kesti viisi viikkoa. Monet koettelemukset ovat säilyneet silloisen nuoren pojan muistoissa. Maija Maunula muistaa Saaprun kylästä alkaneen matkan tapahtuneen pääasiassa kävelen paljain jaloin lehmää ajaneen. Kyllä lähtessä kengät olivat olleet mutta ne kestivät vain yhden päivän. Järkyttävänä kokemuksena Maija muistaa sen, kuinka vaikeaa oli yökorteerin ja muun avun saaminen matkan varrella. Esteri Pärssinen lähti evakkotien kallelalle Larjavan kylästä lehmää ajaneen. Mutta jo Kalmopolven pääasiassa kävelen paljain jaloin lehmää ajaneen. Nuori tytönön palasi takaisin kotiin, jossa isä oli vielä viimeisiä askareita tekemässä. Illalla myöhään lehmätkin palasivat takaisin

Harri Kiiski esitti yksinlaulua ja käytti nuoren puheenpuoron.

kotiin. Aamulla sitten lähdettiin uudestaan matkaan. Lehmät sidottiin hevöskäräryihin kiinni ja niin tulittiin Keuruulle saakka. Esterin oli kuitenkin palattava vielä junalla takaisin viljanjorjuutehtäviin ja yhdessä muiden siviilien kanssa satoa korjaten aina elokuun puoleenväliin saakka. Sitten ei tarvinnut enää kävellä takaisin ksuon tehen pariin vaan matka tehttiin junalla.

Monet muistot täyttivät Huittisiin kokoonontuneen lähes 90 nousevan kuulijakunnan miele. Evakkoon lähdöstä tuli nyt kuluneeksi 60 vuotta. Vammalan seuran puheenjohtaja Martti Pakarinen toivoitella juhlaväen tervetulleiksi ensi syksynä Vammalaan ja jo 12. joulukuuta tervetuloon piiriin pikkujouluun merkeissä Vammalan Seuratolalle.

REINO ÄIKIÄ

22.11.2004

Ajatuksia tieliikenteestä ja liikenneturvallisuudesta

Suomi on harvaan asuttu maa jonka henkilö- ja tavaraliikenne tarvitsee toimivan liikennejärjestelmän. Tieliikenteen osuus henkilökuljetuksista on 93 % ja tavaraliikenteessä 68 %. Rautatiet, lento- ja laivaliikenne kuljettaja osansa. Tieliikenne on osa nykyistä hyvinvointia ja kehitystä. Tilastojen mukaan maamme autokanta on ylittänyt 2,5 miljoonan rajan ja tieliikenne työllistää 240000 henkilöä (Lähde: Autoalan fagat 2001). Liikenteellä on kuitenkin haittansa. Maamme kokonaisenergian kulutuksesta liikenteen osuus on noin 17 %. Lisäksi liikenne aiheuttaa ihmisten terveydelle ja ympäristölle saastuttamalla ilmaa ja maaperää sekä aiheuttamalla melua. Liikenneonnettomuuksissa menehtyy noin viisitasataa ja vammautuu vuosittain tuhansia ihmisiä. Vakavat onnettomuudet henkilö- ja tavaraliikenteessä tänäkin vuonna ovat koskettaneet meitä kaikkia. Aineellisten vahinkojen lisäksi onnettomuudet aiheuttavat kärsimyksiä, hätää ja turvattuutta. Pelastus- ja terveydenhoitohenkilökunta tekee parhaansa auttaakseen ja hoitaakseen hätään joutuneita. Tutkijalautakunta selvittää onnettomuuksien syitä kaikissa vakavissa vahinkotapauksissa. Raportit valmistuvat aikaan ja johtavat määräysten uudelleen arviointiin ja ehkä muutoksiin.

Liikenneturvallisuuden osatekijöinä voidaan pitää mm. liikenneympäristöä, sääolosuhteita, teiden kuntoa ja kunnossapitoa, ajoneuvokaluston kuntoa, tienkäyttäjien ammattitaitoa ja vastuuntuntoa sekä liikennemerkin ja sääntöjen tuntemusta ja noudattamista. Ammattikuljettajilta edellytetään lisäksi ajo- ja lepoaikojen, tavaransidonta ja vaarallisten aineiden kuljetusmääräysten tuntemusta ja noudattamista. Tämän lisäksi tulee muistaa, että autojen kuljettajat tekevät päivittäisiä tarkistuksia ja korjaamo henkilökunta tarkastaa huoltoa ja korjaa ajoneuvoja säännöllisesti. Matkan aikana havaitut viat pyritään poistamaan tai niistä ilmoitetaan esimiehille jatkotoimenpiteitä varten. Katsastusmiehet ja poliisit tekevät myös tarpeellista tarkistusta ja valvontaa sekä turvallisuustyötä. Autokoulut ja alio oppilaitokset kouluttavat kuljettajia. Lisäksi alan liitot sekä järjestöt jakavat tietoa jäsenilleen. Liikenne- ja viestintäministeriö valmistele lakeja ja asetuksia eduskunnan päätettäväksi.

Autojen tekniikka on kehittynyt nopeasti erityisesti viime vuosina. Ajoneuvojen hallittavuutta huonoissa olosuhteissa parantavat lukkiutumattomat jarrut, luistonesto, ajovakausjärjestelmä jne. Sähköstöiset ja -lämmittävät taustapeilit lisäävät näkyvyyttä taakse, sivuille ja jopa eteen. Autojen renkaat antavat entistä paremman pidon kaikissa ajotilanteissa. Ajotietokoneet tallioivat ja informoivat ajotapaturmistus kuljettajia. Liukkaasta kelistä varoitetaan valomerkillä ja äänellä. Säätietoja voi kuunnella matkan edistessä. Lisäksi autot ovat mukavia, lämpimiä, hiljaisia ja ympäristöystävällisiä. Tällaista ei voinut kuvitellaakaan vuosikymmeniä sitten. Miksi onnettomuuksia kuitenkin tapahtuu?

Tähän kysymykseen ei ole yhtä vastausta. Ajokelit täällä Suomessa vaihtelevat vuodenaikojen mukaan. Pimeys, sade, pakkanen, sumu, kova tuuli, märkinen, kapea, auramaton ja liukas tie tai ehkä kaikki yhdessä voivat yllättää kuljettajan. Emme pysty aina riittävästi ennakoimaan tulevia tilanteita. Liian suuri tilanepäisyys voi johtaa ajoneuvon hallinnan menetykseen ja tieltä suistumiseen. Turvaväli edessä, takana ja sivulla voi olla niin pieni, että se johtaa onnettomuuteen. Ajoneuvojen määrä teillämme on lisääntynyt. Suurimmat mitat: pituus, leveys, korkeus, akseli- ja kokonaispainot ovat kasvaneet. Liikkeesä olevan suuren massan pysäyttämisen vaatii edelleen pitkän jarrutusmatkan, ainakin liukkaalla tiellä. Moottorit ovat entistä tehokkaampia. Välinpitämättömyys ja piittaamattomuus muidenkin turvallisuudesta on lisääntynyt. Törkeitä ylinopeuksia ajetaan jopa taajamissa. Emme huomioi tarpeeksi niitä joilla on vaikeuksia selviytyä liikenteessä. Tarkoitan tällä vähemmän liikenneonnettomuuksien omaavia, myös lapsia, vammaisia ja vanhuksia. Väsyneenä, päihtyneenä ja huumeisia ajaminen on lisääntynyt. Tosin liikennevalvontakin on tehostunut. Me ihmiset teemme siis virheitä tiedostamatta tai jopa tietoisesti.

Miten voisimme osaltamme lisätä liikenneturvallisuuksia ja parantaa liikenteen sujuvuutta? Tässä on muutama vihjeitä.

Päivällä liikkuminen on turvallisempaa kuin pimeällä. Vältä kuitenkin ruuhkaa. Tarkista autoasi valot, lasinpyyhkimet ja pesuaineteet, renkaat ja jarrut sekä puhdistaa autosi lasit. Näin varmistat näkyvyyden eteen, sivuille ja taakse. Säädä autosi istuin ja ohjaukset itsellesi sopivaksi. Käytä aina turvavyötä, koska se on tehokas "henkivakuutus". Älä lämmitä ohjaamoaluetta, se "unettaa". Keskitä ajamisesi ja ole varovainen. Käytä suuntaavilukua riittävän ajoissa ennen ryhmittymistä ja kääntymistä, näin muutkin tietävät oikeista. Noudata liikennesääntöjä. Ymmärrä muiden virheet. Voit tarvittaessa luopua oikeuksista, kunhan varmistat että muut ymmärtävät tarkoituksesi. Se lisää suvaitsevuuksia ja antaa hyvän mielen. Älä aja liian kovaa, se lisää polttoainetta ja renkaiden kulumista. Alenna nopeutta huonoissa olosuhteissa ajajasi. Pidä taukoja pitkällä matkalla, se virkistää. Pyri kehittämään omaa ajotaitoa ja liikennetietoutta. Jalankulkijana liikkuessasi käytä heijastinta, valoa tai värikkäitä heijastavia vaatteita. Hyvät lehtemme lukijat. Tulevaisuudessakin liikenne on välttämätön tuotannon, kaupan ja koko yhteiskunnan palveluiden ja kehittymisen kannalta. Verrattuna muuhin maihin tieliikennejärjestelmämme on kuitenkin yksi maailman turvallisimmista. Jotta se kehittyisi edelleen ponnisteltakamme yhdessä paremman ja turvallisemman liikenteen puolesta. Liikkumisen iloa ja vapautta sekä turvallista matkaa kaikille nyt ja tulevaisuudessa. Laitetaan pimeällä heijastimet heilumaan.

Yrjö S. Kaasalainen

Helmi ja Eino Immonen sekä lapset Osmo ja Ismo Leppoinmällä 1942.

Kotiin paluu 1941

Pyhäjärvi vallattiin jatkosodan aikana takaisin suomalaisten haltuun elokuun loppupuolella 1941. Pyhäjärvelle lähti välittömästi syyskuun alussa kymmeniä henkilöitä. Kunnan esikunta, siivous-, desinfiointi-, elonkorjuuryhmit ja muita eri tehtäviin tarvittavia henkilöitä. Tarkoituksena oli saada talot asuttavain kuntoon ja viljat sekä juurekset talteen.

Tuona syksynä talvi tuli aikaisin, mutta siitä huolimatta sadonkorjuu onnistui melko hyvin. Kävi kuitenkin oivallista, että perunakuoppien ovat jäivät avonaiseksi tai huonosti suljetuiksi, joten osa juureksista palautui.

Me asumme tuohon aikaan Haapamäellä. Äitini sisar lähti syyskuun puolivälissä siivousryhmään. Äiti aloitti hänen kanssaan kirjeenvaihdon ajatuksella, "meidän pitää kanssaa päästä kotiin." Äidin sisar teki toisessa päässä parhaansa asiaa toteuttamiseksi, mutta väestösiirron johtaja Mikko Lappalainen oli jyrkästi vastaan. – Siellä ei ole miespuolista henkilöä, on vain äiti ja kaksi lasta. Toiseksi lapset tarvitsevat maitoa, eikä täällä ole lehmää. Tämä ei äitiä jostanut, vaan hän totesi, jos se on lehmästä ja miehestä kiinni, niin hän kirjoittaa appivanhemmilleen Tyrvälle ja pyytää heitä tulemaan omia teitään luoksemme asumaan.

Saadessaan Tyrvälältä myönteisen kirjeen, kirjoitti hän asiasta heti sisarelleen. Sisar sai Lappalaisen hellyyden asialle ja niin tuli lupa matkustaa Pyhäjärvelle lokamarraskuun vaihteessa 1941.

Lähtö tapahtui illan suussa Haapamäen asemalta ja siinä tapahtui huvittava tapaus. Meidän matkaseurueeseen kuuluivat äidin lisäksi hänen äitinsä, Sanelma- neitonon, veljeni ja minä. Juna oli vielä asemalla. Kaksi ja puolivuotias veljeni nujasi Sanelman sylissä. Aikansa nuhjuuttuaan, parhasti itkeni. Äidin kysyessä, "mikä sinuun lapsi itkeää," tuli poljalta vastaus, "ko Sanelma ei anna koittaa tissi." Vaunussa oli suuri joukko sotilaita, jotka remahivat nauruun, jo on pihä tyttä, kun ei anna koiteilla yhtään."

Yön matkustettuaamme tulimme Sairalan asemalle ja sieltä meidät purettiin junasta. Sikäläisestä esikunnasta kuulimme, että tänään ei päästä jatkamaan. Yöviime jollakin koululla. Aamulla pihalle ajoi häkkipöntöinen linja-auto. Auto tyyntyi lomalla palaavista sotilaita, jotka alivat menossa Kiviniemen kasarmille ja sieltä edelleen rintamalle. Oli myös joutakotiin paluuevokkoja, jotka jäivät pois Räisälän kirkolla. Me jatkamme matkaa Kiviniemeen. Sotilaat menivät ilmoittautumaan kasarmille. Hetken päästä tulivat takaisin ilmoittautumaan, että auto ei jatkakaan matkaa, joten ulos autosta.

Siinä väliaikassa äitini iski paha henki. – Myöhä ei tähän jää. Mite työ luuletta, et mieheni lapsi kansa tällä pärjää. Aikansa automiesten kanssa kinaseltuaan totesi, "näät on niitä Pohjanmaan ruotsalaisia, eikä ne ymmärrä, mitä miehaasta" ja marsi kasarmille. Siellä tuli asia ymmärrettäväksi ja kuljettajan käskettiin ajaa Pyhäjärvelle. Niin matkasimme kohti kotia. Kun Pikkosen silta oli ylittetty, lähesittymme Pöhlölä ja asemaseutu, oli edessä kolikko näkyä. Palaneitten talojen savupiiput töröttivät aavemaisina valkean lumen keskeltä. Vasemmalla Sirkanmäellä näkyi taloja olevan pysähtymä. Jatkimme matkaa kohti palautunutta kirkonseutua.

Silloin vastaamme tuli hevojen ja reissä seisoi pitkä nainen ohjaksissa ja toinen nainen istui takana. Yhtäkkiä reki karahi kivenmurteen ja nainen kaatui reeni vieren tielle. Linja-auto pysähtyi ja kun tultiin reeni kohdalle, huomattiin, että naapurin Helmiän se siinä ajoi hevosta ja äidin sisar mukana. Se oli ilonin tapaaminen. Naiset käänsivät hevojen ja ajoivat linja-auton perässä esikuntaan. Sieltä saatiin lupaa jatkaa kohti Leppoinmää pihalle sijaitseva kotitalo. Me jätimme reventä kodin kohdalla ja hevoset jatkoi naapurin Kaasalaiselle.

Me avattiin miltään pelkäämättä kodin ovi ja näky oli hämmäntävä. Taloon oli laitettua välineitä ja siellä oli asunut kolme perhettä. Se kasotkun keskellä marssi lutikoiden armeija. Eihän sinne voinut jäädä, vaan lähdimme naapurin alkoi paikkokien siivous ja desinfiointi. Uunissa poltettiin rikkiä ja sen jälkeen tuuletettiin. Tämä toistui monena päivänä. Olimme naapurissa noin viikon verran. Lutikasotia ei loputtanut siihen. Lamppuilla jouduttiin vielä vetelemään hirsiä. Tuossa väliaikassa oli jo tulleet appivanhemmat, uvki ja mummo lehmää talutetaan. Lemhää si joutettiin naapurin navettaan ja ukki alkoi purkaa välineitä, joista saatiin hyvää helppautta.

Ne väliseinät ovat venäläisten toimesta tapiserattu sanomalehdillä ja liisterillä oli käytetty taikinaa. Tällä he olivat koristanet asumuksensa. Meidän talossa oli ilmeisesti asunut seppi, koska navetasta oli tehty seppänpaja. Sisällä oli aho ja savutorvi vedetty ikkunasta ulos. Lähi-naapurin talossa oli ollut kolhoosin ruokala. Hellaa oli jatkettu ja sitä lämmitettiin metrisillä haloilla. Muistaakseni siinä oli kuusi riikää. Kansakoulu, joka oli meidän lähellä, oli ollut autokorjaamona. Pihalla oli toistakymmentä kuorma-auton tötteröä ja yksi kantti kertaa kantti henkilöauto. Se oli meistä pojista mukava leikkipaiikka koko talven. Keväällä romut korjattiin pois.

Joulu tuli ja joulu meni. Meistä, että olin saanut lauja, mutta joulumieli oli, olimmehan kotona. Iäsi pääsi helmikuun alussa 1942 siviiliin. Hän kuului siihen ikäluokkaan, joka kotiutettiin rintamalta. Ruokatilanne oli äärettömän vaikea, mutta nälkäisenä ei tarvinnut mennä nukkumaan. Jostain se äiti loihni ne ruoat. Keräsimme Taublan ja Alakylän peloilta kaalia ja sieltä ainakin syötin. Eläinten rehut olivat hankalasti saatavia. Heinää oli jonkin verran korjattu, mutta kyllä lehmille syötettiin paljon olkia. Niukkaudesta huolimatta, elämä lähti käyntiin ja saatiin usua kotona.

LEPPONMÄEN POIKA

Osmo Immosen valssissa soi Pyhäjärven laineet

Helsingissä ja sen ympäristössä asuu runsaasti pyhäjärveläisiä. Vuonna 1953 asetutvat edesmenneet **Helmi os. Lamppu** ja **Eino Immonen** Vantaalle, joka oli silloista Helsingin maalaiskuntaa. Isä-Eino rakensi sinne pienen omakotitalon. Immoset asuivat Pyhäjärvellä Alakylässä, Leppönmäellä. Perheessä oli neljä lasta, 1933 syntynyt Osmo, 1939 Ismo, 1943 Asta ja 1946 Jussi, joka menehtyi leukemiaan 50-vuotiaana.

Osmo Immonen, sotaväen ja RUK:n jälkeen vietti normaalia nuoren miehen elämää, kuunen vastaan käveli vaalea nettonen, Lilja Nikkinen. Nuorilla puheet ja tuumat kävivät hyvin yhteen ja niin heidät vihittiin Rajamäen kirkossa 1957.

Osmo teki päivätyönsä liikealalla, Keskon koneosastolla, Suomen Koneliikeessä ja viimeiset 20 vuotta ennen eläkeikää Haka-Auton kenttäpäällikkönä, vastualueina Itä- ja Pohjois-Suomi. Perheen omakotitalo valmistui 1964 Vantaalta.

Lilja oli avioituessaan myös liikealalla. Hän toimi Osuuskauppa Kiven kangasosaston vastaavana hoitajana. Kun perheeseen syntyi sitten kolme poikaa, jäi Lilja kotiäidiksi ja palasi vasta lasten vartuttua työelämään. Hän oli eri tekstiililiikkeiden palveluksessa ja viimeiset 22 vuotta ennen eläkeikää Volvo-autossa.

Jos meillä evakoilla oli joskus vaikeita aikoja, niin monet vaikeudet oli kokenut myös Lilja. Hän syntyi Lempeälässä Inkerinmaalla. Per-

he koki Stalinin ajan, suomalaisin kohdistuvine vaino-ineen. Sodan aikana saksalaiset kuljettivat heidät Suomeen, Lohjalle. Liljan isä oli vanikka työmies, joka nosti turvetta ja urakoi metsässä. Perhe tuli isän ansiolla hyvin toimeen. Kun inkeriläisiä vaadittiin palaamaan Neuvostoliittoon, Nikkiset eivät halunneet palata. Lilja kertoi, että isä käveli yli 20 kilometriä Vihdin nimismiehen luo. Hän katsoi virkamiestä silmiin ja kysyi lyhyesti, "onko pakko lähteä". Nimismies vastasi yhtä lyhyesti, "ei ole pakko". Virkamiehen päätös takasi Nikkisen perheelle elämän, josta ei voi olla muuta kuin kiittolinen.

Osmo ja musiikki

Osmolla laulu on sujunut jo pienestä pitäen. Markus-setä nauhoitti Yleisradiolle lastentunnin Käkisalmissa 1937. Nelivuotias Osmo lauloi siinä reippaasti. "Mun isäin oli sotamies." Ja tämä senaikainen "tenavähti" muisti sanatkin tarkalleen. Samana vuonna hän lauloi ukkinsa haudalla, "Mun kanteleeni kauriinmin" Koulu-poikana hän kävi pianotunneilla, mutta evakkosirroissa ja murrosiässä opinnot jäivät kesken. Sitten työelämä monine kiireineen ja matkatöineen, ei jättänyt aikaa musiikille.

Jäädessään eläkkeelle, nousi mielen syövereistä yhä voimakkaammin esiin musiikki. Hän osi soittepelikseen haitarin. Kotiseutummatka 1993 oli meliän painuva. Osmo katseli kirkkoahohta

auringossa kimaltelevaa Pyhäjärveä ja silloin päässä alkoivat soida valssin sävelet. Kotiin palattuana, hän sanoitti ja sävelsi Pyhäjärven valssin. Tämän teoksensa hän lahjoitti Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle soitettavaksi Pyhäjärviuhlien iltamissa.

Sitten syntyi sävellyks Pyhäjärven jenkaan. Sanat lauluun kirjoitti, koulutoimen tarkastajan virasta eläkkeellä oleva, Antero Kaasalainen, Kunnianmiemen poika. Laulussa luetellaan melkein kaikki Pyhäjärven kylät. Anteron kanssa yhteistyössä on syntynyt sanoituksia, sävellyksiä ja sovituksia vielä moniin muihin Karjala-aiheisiin lauluihin.

Osmolla on edelleen tarkka muisti ja hän muistaa monia lapsuudenaikaisia kokemuksiaan Pyhäjärveltä, kuin myös aikuisten kertomia juttuja persoonallisista henkilöistä kotikylässään. Näitä muistelmia tulee seuraaviin Pyhäjärvillehtiin. Tässä numerossa hän muistelee paluuta jatkosodan aikana Pyhäjärvelle, nimimerkillä Leppönmäen Poika.

Immosten eläkepäivät sujuvat kovatahtisen työelämän jälkeen leppoisaasti. Poikien perheet asuvat lähellä ja heidän myötänsä suvussa on viisi lastenlasta ja kaksi lastenlastenlasta. Omakotitalon ja laajan pihapiirin hoito käyvät jopa kuntoliikunnasta Musiikki soi ja Liljalla on aina pöydässä piirakoita niin lapsille, ystäville, kuin satunnaisille haastattelijoillekin evääksi asti. Näin siis Immoset Vantaalta.

SALME RINTALA

Osmo ja Lilja Immonen, takana pojat vasemmalta Pekka, Jukka ja Erkki.

Pyhäkylän koulupiiri

Valokuvia ja tietoja koulupiirin perheistä "tippuu" pikku hiljaa. Lämmin kiitos jokaiselle lähettäjälle.

Viime lehdessä olleen valokuvan miehet lienevät vasemmalta luettelun Leino Pennanen, Heikki Sirkiä, Vilho Toivainen, Arvi Federley, Lauri Pitkänen, Kauko ja Heino Hämäläinen. Naisista on tunnistettu vain vas. Selma Pusa. Ovatkohan toiset naiset naapurista "lainattuja", kun ei kukaan niitä tunnista?

Korjauksia ja puuttuvia nimiä ja muita koulupiirin tietoja odotellaan osoitteeseen: Toivo Hinkkanen, Koskiväen k. 38300 Kiikka, p. 050 3425 027, tai larjava@kopteri.net.

Vihjetä

Antamamme tietojen keräysohjeet ovat varmasti vaikeat. Silti on useita tietoja lähettäjiä, jotka ovat hyvin yksinkertaisessa muodossa pystyneet kertomaan paljon siitä oleellisesta tiedosta, mitä kaivataan perheen "tarinan kirjoittamiseksi" tulevaan kirjaan.

Tässä vielä vihjeeksi kuviteltu esimerkki niille, jotka vasta harkitsevat asiaa tai ovat kertoneet tietoja "hyvin säästeliäästi".

Ensin kerrotaan tietoja Pyhäjärven kodista: missä, milläin, miten kauan perhe on siinä asunut, joihin koulukäynnistä Pyhäjärvellä, yms. Voidaan kertoa aivan vapaamuotoisesti ja käsin kirjoitettu ruutupaperillakin kelpaa.

Sitten perhetiedot esimerkiksi näin:

Mikko Kalevi Haapanen
Koulut: kansakoulu ja kansanopisto
Asuinpaikat 1939 Pyhäjärvi, 1940 -41 Alavus, 1941-44 Pyhäjärvi, 1944- Saarijärvi, 1945-47 Korpihahti, 1948- Tyrvää.

Puoliso, vihitty 1937, Anna Kiiskinen, s. 1918 Sakkolassa, k. 1985 Tyrväässä
Käynyt Petäjäjärven Emäntäkoulun, mukana Marttojen ja Lottien toiminnassa.

Lapset:

1. Matti Joonas, s. 1938 Pyhäjärvellä
2. Liisa Inkeri, s. 1940 Alavudella

Mukana perhekuva, jossa vanhemmat ja lapset.

Lasten tiedot:

Matti Joonas Haapanen, s. 1938 Pyhäjärvellä, rakennusmestari, työpaikkana Oriveden kunta, harrastuksina liikunta ja kalastus, puoliso Maire Kukkonen, s. 1937 Räisälässä, kotitalousopettaja, työpaikkana Oriveden Opisto, harrastuksina liikunta, käsityöt.

Nykyinen osoite Vinkeriperkuu 1, Orivesi.

Lapset:

1. Aulis Joakim, s. 1963 Orivedellä
2. Antero Jaako, s. 1966 Orivedellä

Mukana valokuva, isä, äiti ja lapset.

Kun sekä Aulis ja Antero ovat avioituneet, heidän molempien perheistään tiedot saman kaavan mukaan, sekä valokuva perheestä.

Samoin Liisa Inkerin perheen ja hänen lastensa perheiden tiedot.

Kun lähettätessä tässä kerrottuja perustietoja, mieluummin vielä pienillä tai suurilla elämän yksityiskohdilla ja sattumuksilla höystettynä, kuten monet ovat lähettäneet, silloin saapuneesta aineistosta on mahdollista koota kirjaan juuri Teidän perheenne "tarina Pyhäjärveltä nykypäivään".

Syksyisin terveisin ja postia odotellen

PYHÄKYLÄN KOULUPIIRIN
KIRJATOIMIKUNTA

Pyhäjärvellä 20. 6. 1944

Kotini sijaitti Ylläppään kylässä. Muut kyläläiset lähtivät lehmä ajaa aamuyöstä 20. 6. Niin minunkin ja naapurien Virolaisten piti lähteä mutta kun menimme lehmä hakeamaan ne olivatkin karanneet laiturilta kauemmaksi metsään. Siinä olikin iso työ kun Virolaisen Aion kanssa karukalaiset löydettiin. Lehmät olivat hiljaa tiheässä metsikössä joten ei edes kelojen kikkatus kuulunut. Sitten yksi lehmä hieman äännähti ja niin löysimme koke karjan. Lehmät vietiin kotihakaa, jossa ne lypettiin. Virolaisen sianporast myöskin syötettiin ja sijoitettiin hevokärryille. Osa lehmistä sidottiin kärryjen perään. Minulla oli veljeni Toivon polkupyörä tosin ilman kumeja. Kaksi painavaa matkalaukku oli kiinnitetty pyörän tavaratelineelle ja ohjaustankoon. Lypsämistä varten oli maitoämpäri ja siivä mukana.

Niin alkoi toinen evakkomatkamme. Naapurin Juho lähtään jo yli 70-vuotias ajoin omaan hevostaan ja heidän lehmät oli siinä perässä. Mukana oli oma lehmä ja iso vasikka. Olimme vielä Virolaisen pihanäpysähtyneenä, sillä Johannes ja Aino olivat vielä sisällä joihin tavaraita ottamassa kun kapteeni Jalmeri Pusa ja Patrakan Juho ajoivat autol-

la katsomaan joko Ylläppään kylä on tyhjä siviiliasukkaista. He pysähtyivät meidän kohdalla ja tiukkasivat "kenenkä luvalla me olemme vielä täällä". Kun emme osanneet mitään heille vastata menivät he Juhon luokse puhumaan. Juho pystyi selvittämään miksi olimme vielä siellä. Miehet tuumivat yhdessä, että kai nuo eläimetkin vaistosivat mitä oli tulossa kun lähtivät karkumatkalle. Olivathan samat lehmät kalliin tullessa 1941 heti auton laivat maahan päästyään osanneet omaan pihaan yksinään tulla.

Matkanteko jatkui aina Pukkaharjulla saakka ja siellä olimme kolme yötä ennen kuin saimme vaunun haltuumme. Niin saavimme Jyväskylään ja siellä meidän naapuruksien tiet erosivat sillä Virolaiset joutuivat Korpihahdelle, sillä heidän muu omaisensa olivat jo siellä. Minä menin Muurameen sillä siskoni oli solminut 1940 avioituen Kärsmäen talon pojan kanssa ja silloin elokuussa 1944 menin siskoni ja siellä olevan äitini luokse.

Raskaan evakkomatkan koettelemukset ovat säilyntä aina mielelläni.

LILJA SALONEN
O.S.KILPELÄINEN

Äitini
**Lahja
HISSA**

o.s. Kajander

* 20. 10. 1913 Vpl. Pyhäjärvi
† 26. 10. 2004 Lahti

*Jo Karjalan kunnalla lehtii puu,
jo Karjalan koivot tuuheettu.
Käki kukkui siellä ja kevät on,
vie sinne mun kaihoi pohjaton.*

**Marita
Muut sukulaiset ja ystävät**

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme
**Vieno Katri
SIRKIÄ**

* 8. 6. 1918 Vpl. Pyhäjärvellä
† 22. 10. 2004 Turussa

Rakkaudella muistaen
**Erkki ja Lilly
Sukulaiset ja läheiset**

Niin kuin meri on ihmisen elämä –
tyynyt ja tyrsky siinä vaihtelevat
ja vaahtopäiden vaihtelevissa
kimaltelee aurinko
kirkaampana kuin koskaan.
Uljaasti ja täysin purjein
on elämän merelle uskallettava mennä –
sillä kootuin purjein
satamassa lepäivä laiva
on vain surullinen sivustakatoja
elämän suuressa seikkailussa.

Siunaus toimitettu 10. 11. Kiitos osanotosta.

Rakkaamme
**Heikki
PULAKKA**

* 19. 1. 1928 Vpl. Pyhäjärvi
† 17. 10. 2004 TAYS

Kaivaen

**Erkki ja Arja
Eija, Pasi, Jimi ja Juulia
Miika, Jonna ja Jake
Markku ja Arja
Päivi, Sanna ja Tiina
sisaret
muut sukulaiset ja ystävät**

*Vaikka elämänhalua ollut ois,
äikisti vaikea sairaus vuautti pois.
Jät vain ikävä ja kaipuu sanaton,
mut tiedämme sun hyvällä olla on.*

Siunaus toimitettu 30. 10. Nokian kirkossa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

**Alma
LÖNNROTH**

o.s. Kaasalainen

* 12. 1. 1915
Vpl. Pyhäjärvi
† 17. 10. 2004
Helsinki

Muistaen
**sisar ja veli perheineen
muut sukulaiset**
Ei kauniimmin täällä
lähtee vois,
kuin unessa hiljaa
nukkua pois.

Siunaus toimitettu
13. 11. sukulaisten
läsnä ollessa.

**Talvisodan
sytymisen muistoksi
kirkkoilta Helsingissä
30.11.**

Talvisodan syttymisen valtakunnallista muistojuhla vietetään tänä vuonna Helsingissä. Tiistaina 30.11. klo 18.30 kokoonnutaan

Mikael Agricolan kirkkoon Helsingin Eiraan.

Kirkkoillan ohjelmassa korostuvat 60 vuoden takaiset tapahtumat, mm. toiselle evakkomatkalle lähtemisen teemat. Muistopuheen pitää professori Jouko Silvo. Tervehdyksen tilaisuuteen tuo Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen. Kirkkoillassa ohjelmaa esittävät myös lausuntataiteilija Asseri Nyberg ja Viipurin Laululevot ja laulu- ja soitinyhte Blond Alexandra.

Kirkkonsanoma

Sana sunnuntaiksi

Kirkkovuosi päättyy tuomiosunnuntaihin ja alkaa adventista. Pelastushistorian päätapahumat mennään läpi kirkkovuoden aikana. Jokaiselle sunnuntailta on merkitty Vanhan Testamentin teksti, epistola- ja evankeliumiteksti. Valinnan varaa on saarnan pitäjällä. Jos puhuja saisi itse valita tekstin kirkkoäänänsä aiheeksi, voisi helposti käydä niin, että jokainen valitsisi itselleen mieluisensa tekstin.

Sunnuntai 21. marraskuuta on tuomiosunnuntai ja tekstinä on Matt. 25: 31-46. Jeesus sanoi: "Kun Ihmisen Poika tulee kirkkoäänänsä kaikkien enkelensä kanssa, hän istuu kirkkoäänänsä valtaistuimelle." On hyvä muistaa, että meidän tuomarimme. Jeesus Kristus on enemmän kuin laki, enemmän kuin meidän syyttäjä oimaton. Hän on armoistunut. Jeesus sanoi: Minä olen

ylösnousemus ja elämä, joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut. Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Joh. 11: 25,26.

Armadhetussa syntinessä ihmisessä usko on tehnyt työtä rakkauden kautta. Joka on saanut paljon anteeksi, hän haluaa rakkaudessa toimia niin, että mahdollisimman monen olisi helpompaa uskoa Vapahtajaan. Olkoon nöyrä pyyntömme, että Jee-

sus Kristus virvoittaisi meitä iankaikkisen elämän toivolla ja auttaisi meitä Hänen laupeutensa turvaten kilvoittelemaan loppuun asti.

AARO LINNA

Kirjoittaja on Pylkönmäen eläkkeellä oleva kirkkohera. Hänen kotonaan Alavudella oli aikanaan Vpl Pyhäjärven kunnalliskoti evakuoituina.

Heikki Pulakan muistolle

Lauantaina, 30. päivä lokakuuta Heikki Pulakka, kotoinen Vpl Pyhäjärven Noitermaasta, saattettiin

haudan lepoon. Siunaustilaisuus oli Nokian kirkossa, ja omaisten lisäksi runsas joukko Heikin sukulaisia, ystäviä ja naapureita oli tullut häntä viimeiselle matkalle saattamaan. Siunauksen toimitti pastori Päivi Raivio. Muistotilaisuus oli Maurin srk-talossa. Lämminhenkisesti tilaisuudessa edustenneen poika, Erkki, muisteli puheessaan kauniisti isänsä työntäyteistä elämänsä ja hänen viimevaiheitaan.

Heikki syntyi 19. päivänä tammikuuta 1928. Hänen vanhempansa olivat Heikki Pulakka ja Anna-Liisa, os. Pitkänen. Kolme viikkoa syntymänsä jälkeen Heikki jäi äidistään orvoksi, ja kun hän oli 7-vuotias, kuoli perheen isä. Sisarusket Viljo, Aili, Esteri, Reino, Laura, Kerttu ja Heikki olivat nyt täysin orpoja. Vanhimmat sisarusket ottivat vastuuta kodista. Hei-

dän sedästään, Pekka Pulakasta tuli nuorempien hoolhojja sekä neuvonantaja sisaruskille.

Heikin elämän lähtökohdat olivat ankeat ja sota-aikoi lisä vaikeuksia. Kun jatkosodan aikana palattiin kotiseudulle, olivat kodin kohdalla rauniot ja Viljo-veli oli kaatunut. Sodan kestäessä Reino-veli haavoitutti vakavasti ja Aili-sisaren mies kaatui. Kesällä 1944 16-vuotias Heikki joutui hänkin maanpuolustustehtäviin 15-joukossa kotiseudulla.

Mutta elämässä katsotaan eteenpäin. Sodan jälkeisinä vuosina nuorimikkinen sisarusket aikuistuivat, avioituivat ja hajaantuivat eri puolille. Reino jäi viljelemään perheelle osoitettua maatilaa Suoniemen Kuljun kylään. Heikki solmi avioliiton Pornaisista kotioin olleen Laura Mannerin kanssa ja muutti läheiseen Siuroon. Siurontien varresta he ostivat itselleen punaisen omakotitalon. Heikin pitkäi-

kaisimpana työpaikkana oli Nokian Mylly, Työmaitansa, n. 10 km, hän teki säällä kuin säällä mopolla tai polkupyörällä. Laura hoiti kotia ja perheen poikia, Erkkiä ja Markku. Heikin ja Lauran kodissa sukulaiset ja tuttavat saivat aina ystäväillisen vastaanottoon ja he myös vierailivat mielellään sukulaisissa. Sittemmin pojat kouluttautuivat ammatteihinsa ja perustivat perheet. Laura ja Heikki saivat nähdä lastenlapset ja heidänkin lapsiaan.

Vuonna 1991 suoritettu ohiutusleikkauksen paransi Heikkiä pitkään vaivanneen sydänsairauden ja hän sai vielä pitkälti "jatkokaalia". Suuri elämämuutos oli siinä, kun vanha koti purettiin ja tilalle nousi Erkin uusi omakotitalo. Laura ja Heikki muuttivat eläkepäivikseen lähellä sijaitsevaan Siunauskelaan. Siellä, viihtyisässä rivitalokaksiossa, heillä oli vielä yhteistä aikaa viisi vuotta, kunnes Laura sai lähtökutsun ja Heikki jäi yksin viime vuosik-

seen. Samalla paikkakunnalla asuneet pojat, Erkki ja Markku, pitivät läheiseneen yhteyttä isänsä ja huolehtivat hänestä monin tavoin. Heikki kävi useilla kotiseutumatkailloilla ja sai poikansa kinnästä matkoista innostuttua. Vaikka hän asui yli 50 vuotta Nokialla, oli hän yhä pohjimiltaan pyhäjärveläinen ja noitermaalainen.

Luonteeltaan Heikki oli ystävällinen ja toiset huomioinnottava, työteliäs ja vaatimaton. Vakava sairaus mursi nopeasti hänen voimansa ja Heikki sai läisyyskutsun sunnuntaiaamuna 17. päivä lokakuuta 2004.

Heikki säilyi lämpimästi meidän monien muistoissa. *"Aamulla kasvot kirkkaat nähdä saan, ja valkeus ei sammuu milloinkaan."* (virrestä 508)

Heikki-sairaus muistoa kunnioittaan

ANNA-LIISA HEIKKILÄ

Eino Komulaisen muistolle

Sinä synnyit Vpl Pyhäjärvelä Konnitsan kylässä, Kiimajärven rannalla vuonna 1923.

Olit ensi kertaa evakkoon lähtiesi 15-vuotias nuoruikassasi. Teidän perheenne sijoitettiin Alavudelle Uudenmäen tilalle. Väli rauhan aikana palasit takaisin Karjalaan ja vuonna 1944 jouduitte lähtemään takaisin sotaa pakoon. Itse jouduit sota-avustustöihin ja sieltä vakinaiseen palvelukseen ja rintamalla n. puoleksitoista vuodeksi.

Perhettä kohtasi murhenäytelmä kun talvisodassa kaatuneen Kallen leski joutui Elisenvaaran pommittukseen ja äiti yhdessä pienien Ossipojan kanssa meneti ja toinen poika Raimo sai sisajaksodin kodissasi.

Perheesi tuli Vilppulan kautta Suodenniemele Sävyinkylän Peräkuntaan, jonne asettuivat asumaan. Tapahtui tulevan vaimosi Eevan, joka asui reilun kilometrin päässä Ikaalisten Varpeen puolella. Te menitte avioon ja saitte 3 poikaa, Lassen 1948, Jorman 1952 ja Juhanan 1954.

Parin vuoden kuluttua kuoppuksen syntymästä muuttitte Tampereelle, ensin Amuriin, jossa asuitte 4

Eino Komulainen.

vuotta, sen jälkeen Koivistonkylään 26 vuodeksi ja sieltä sitten muuttitte Kalkkunan jossaa asuitte 17 vuotta.

Elämäsi oli kovaa työtä, "Suomen rakentamista". Oilit työssä Laineen kenkätehtaalla "pinnaajana", joka tarkoittaa kengän teen määrättyä vaihtea, vaikka usein viisateltä olevasi vain pinnaajissa töissä. Myöhemmin oilit talkkarina Koikkarissa.

Ammattiyhdistystoiminta oli myös lähellä sydäntäsi ja yleensä vähempiosaisen aututtaminen. Useat talkkourat ja autoit toimen miehenä. Karjalainen sielultaan ja

mieleltään kun oilit, niin karjalaiset kun muutkin tutut ja sukulaiset olivat tervetulleita kyläilemään luonnanne ja silloin ei tarjollausta pihistellyt. Sukurakkaus näkyi aina silloin kun oilit yhdessä. Usein soitto ja laulu raukivat. Karjalanpiirakat ja lihapotit kuuluivat lähtemättömästi ruokalistallesi ja niitä jälkeläisesi ovat saaneet kiitollisina nauttia. Näitä valmisteli taitavasti, kukas muukaan kuin vaimosi Eeva.

Kuten kaikille karjalaisille, niin myös sinulle oli Tahvanan ajo Tapaninpäivänä tärkeä, joka oli isiltä peritty tap. Oilit ehdoton periaatteen mies, oikeudenmukaisus ja täsmällisyys olivat hyveitäsi.

Olit myös kova urheilun ystävä, jota mielelläsi seuraisit tiedotusvälineistä tai siten paikan päältä.

Oma kuntouti ja liikunta työn lisäksi oli tärkeää. Kävit neljästi viikossa Eevasi kanssantanssissa, ja kyllä sinulta hyvin taipuivat humpat, valssit kun muutkin tanssit.

Tampereen seudun Vpl Pyhäjärviyhdyksessä oilit perustajajäsenä ja kerhon johtokunnan oinit olette vuosia. Usein olitte mukana kerhon pikkujouluissa ja retkellä.

Äijä eli isoisa sinusta tuli 36 vuotta sitten, ja Iso-Äijä

kaksi vuotta sitten. Tuo Äijä nimitys oli sinulle tärkeä, ei tullut kuuloonkaan uusia ja papat.

Iso-Äijä paidan halusit mukaan viimeiselle matkallesi, joka tahto myös täytettyä. Saunareissulla kaatuminen koitui sinulle kohtalokkaaksi, josta alkoi sairaalakierre. Epäonnistuneen leikkauksen ja sairaalabakteerin ym. kautta kunto sitten heikkeni ja siinä vahvakin mies taupui.

Kesällä 2004 sinulla oli tilaisuus ja voimia osallistua pojanpoikasi Samin häihin ja Juuson rippjuhliin, lähiomaiset ja rakkaat ympärilläsi. Jaksot käydä vielä kotonaasi 81-vuotispäivänäsi. Silloin pelattiin miesporukassa viimeiset "kasinot".

Vaikka voimasi vähenivät ja tautisi paheni, ajatuskesi pysyivät kirkkain ja humori si aina sijansa. "Ilo pintaa, vaikk syvän märkänsi".

Syksyn tullessa kuntosi heikkeni nopeasti. Oilit tehnyt "tili selväksi" maallisten asioiden kanssa, joten kuntoit pois tyynenä.

Lokakuussa 2004

POIKASI LASSE

Martti Musakka Australiassa kodissaan.

Martti Musakka 75 vuotta

Vpl. Pyhjäjärven Salitsanran-
nan kylässä 16. 9. 1929 syn-
tynyt Martti Musakka täytti
75 vuotta Australiassa. Martti
ei jos kuka on todellinen
maailmanmatkaja. Evakko-
taival kulki monen muun py-
hjäjärveläisen tavoin Alavu-
delle ja sieltä takaisin Pyhä-
järvelle. Sitten Korpilahden
kautta Huittisiin. Asepalvelu-
ksen hän suoritti Nurmek-
sessa v. 1952. Tampereella
hän asui 2,5 vuotta kunnes
sitten oli vuorossa pesti nor-
jalaiseen Sitouna laivaan.
Laiva kierteli Arkangettista
Afrikkaan ja Abidjaniin (ny-
kyinen Norsunluurannikko)
ja Lyyleosta Ruotsista kulje-
ttiin myöskin terästä Chi-
cagoon. Myöskin tuli käytyä
laivalla Libanonissa ja Israe-

lissa. Skaubrin laivalla ajeti-
nin Saksasta Australiaan.
Lähtö oli joulukuussa 1957 ja
perillä Melbourneissa tam-
mikuun 28. päivänä 1958.

Perhettä on liris-vaimo ja
kaksi tytärtä Seija ja Leifa.
Näistä Seijalla on kaksi las-
tenlasta, Kirsti ja Sarah.

"Paljon on siis tullut kilo-
metrejä jätettyä taakse. Suo-
messa olen vierailut useita
kertoja ja myöskin Pyhäjär-
vellä ja tutuissa lapsuus-
maissa olen vierailut. Nyt
olen hieman sairastellut.
Mutta hyvin menee kun
näinkin menisi", tuumailee
Martti Musakka monen val-
tamien takaa.

Samalla hän lähettää kai-
kille lehden lukijoille ter-
veisiä.

Merkkipäiviä

70-vuotta täyttää 22. 11.
2004 maanviljelijä **Aapo En-
sio Ukkonen** Vammalan
Sammajoella (Pyhäjärvi Yl-
läppää)

50-vuotta täyttää 25. 11.
2004 agronomi **Juha Pirkka-
maa** Jokioisissa. Vanhemmat
edesmenneyt Laino ja Väinö
Pirkkamaa (Vpl. Pyhäjärvi
Enkkua).

Sinikka Luukkanen juhli Vehmaalla

Sinikka-sisko kiitos, että näin
edukäteen saamme onnitella
Sinua. Tunnenne suurta
iloa ja kiitollisuutta jopa rieu-
maa asian johdosta. Samalla
osoitit miten paljon Sinulle
merkitsemme. Sanalla sano-
nen tunnenne yhteensuolu-
vaisuutta, huolimatta siitä,
että asut Ruotsissa ja me
muut täällä koto-Suomessa.

Lapsuuden ajan kun Tyr-
vällä vietetään kanssasi sain.
Ensimmäiset muistikuvani
ovat ajalta, kun Satu oli vau-
va. Yhdessä kilpaa nukutimme
lastenvaunuissa vauvaa
vetämällä häntä polkupyö-
rän perässä. Äiti tosin torui
meitä moisesta teoksesta.
Pian sen jälkeen pulahdimme
jokeen uimaan, joten ko-
ko asia unohtui. Uinti oli
meille lapsena kesäisin elä-
män suola, mikä en estänyt
meitä uimasta monta kertaa
päivässä.

Toisaalta innokkaasti puu-
kolla veistelimme kaarnalai-
voja, joista saimme peruje-
neitä uitaaksemme niitä kil-
paa joessa. Juurikasmaalla
tunniut olevan haka meistä
kolmesta "pikkulokasta", niin
kuin Sirpaa, Sinikkaa ja mi-
nuu kutsuttiin. Tunnustus
ansioistasi ahkerana harven-
tajana ei ole myöhäistä vuo-
sikymmenien perästäkään.
Harrastuksen olet löytänyt
uudelleen aikuisiässä, mikä
on hauska todeta.

Kouluamatkat sujuivat pyö-
rällän, talvella kävellessä tai
hyvin usein hiihtäen. Tällä
tavalla yleisluento koheni,
valmiuksia erihellijaksi ja tu-
lemaan ammattiin tuli sopi-
vasti.

Erityisen iloinen olen puo-
lestasi silloin kun sait pähä-
si valkokalnin. Tunsin salaa Si-
nusta ylepyyttä, olithan pik-
kusiskoni. Parasta mitä Si-
nulle saattoi tapahtua, kun

löysit leipätyön läheisen har-
rastuksen, urheilun parista.

Melkoinen elämämuutos
tuli kun valmistumisen jäl-
keen muutit Ruotsiin töihin.
Aluksi kalpasin Sinua, mutta
yllättävän nopeasti sopeu-
duin tilanteeseen. – Käyntisi
Suomessa oli aina odotettu
siellä käydessäme toinen
tytöstä putosi vesialtaaseen,
ei tosin uimaan, vaan vahin-
gossa. Sinikka uimamaiste-
rin tarmokkuudella otit tyt-
tösen ylös altaasta ja annoit
monen puseron ja vaatteiden
tilalle. Lintsilä eri
laiteissa Sinikan rohkeus ja
huimapäisyys tulivat hyvin
esiin.

Kesäisin kun kävit, tapana
oli käydä lasten kanssa Lin-
nammella. Eräänä kesänä
siellä käydessäme toinen
tytöstä putosi vesialtaaseen,
ei tosin uimaan, vaan vahin-
gossa. Sinikka uimamaiste-
rin tarmokkuudella otit tyt-
tösen ylös altaasta ja annoit
monen puseron ja vaatteiden
tilalle. Lintsilä eri
laiteissa Sinikan rohkeus ja
huimapäisyys tulivat hyvin
esiin.

Urheilu oli sydäntäsi lähel-
lä. Kuulatyönössä olet vie-
läkin Vammalan seudun Voi-
man kaikkien aikojen listoil-
la. Minkä saimme viime tal-
vena Tyrvään Sanomista lu-
kea. Mitenkään en voi olla
kertomatta koulujen välisistä
hihtokilpailuista johon
molemmat osallistuimme,
saaden mitalin samasta sar-
jasta. Sinä nuorempana kirk-
kaamman sellaisen. Olihan
pyhäkoulun tehtäviksi ollut
myös yksi odotetuista talven
tapahtumista. Mimmiliigas-
sa pelasit lukioaikana.

Aina olet tervetullut takai-
sin Suomeen, viimeistään
eläkepäiviä viettämään.

Omasta ja perheeni puo-
lesta haluan toivottaa Sinulle
onnea tulevalle vuosikym-
menelle.

Merkkipäiväänsä Sinikka
viettä 5. 12. 2004 Ruotsissa
Skövdessä.

SIRKKA-LIISA
SALMIOVIRTA

Hannu Pärssinen Fordin toimitusjohtajaksi

Suomen Fordin uudeksi toi-
mitusjohtajaksi on valittu
Continental Rengas Oy:n ny-
kyinen toimitusjohtaja Han-
nu Pärssinen.

Nykyinen toimitusjohtaja
Kaj Dahlman jää eläkkeelle
syksyllä 2005 täyttäessään 63
vuotta. Dahlman tulee ol-
leeksi Fordin palveluksessa
peräti 46 vuotta. Toimitus-
johtajana on hän ollut vuod-
esta 1998 lähtien. Hän siir-
tyi 1. 2. 2005 hallituksen pu-
heenjohtajaksi keskittyen
Fordin Suomen ja Baltian
alueiden strategiseen suun-
nittelun.

Hannu Pärssinen (44) oli
Oy Ford Ab:n palveluksessa
vuosina 1983–1994 mm. va-
rossa-huolto-toiminnosta
vastaavana johtajana ja viime-
ksi Premium -autojen tuo-
teutäällikkönä Fordin Euro-
oppan keskusorganisaatio-
tossa Englannissa ja laatu-
johtajana Suomessa. Oy
Ford Ab:n hallituksen jäse-

nenä hän toimi vuosina
1991-1993 ja siirtyi Conti-
nental Rengas Oy:n palvelu-
kseen vuonna 1994 ja on
toiminut yhtiön toimitus-
johtajana vuodesta 2000 lähtien.
Urheilua seuranneet
muistavat Hannu Pärssi-
nen 110 metrin aitajuoksijana
(ennätys 14,02 vuodelta 1983)
Hannun vanhemmat ovat
Seija ja Antero Pärssinen.
Onnentoivotukset Hannulle
nimityksen johdosta.

Parasken ruokopilli

Karjalainen ooppera Karjalatalolla

Runonlaulaja Larin Paraske
on innonnutan petroskoi-
lta säveltäjää Boris Napre-
vii, joka on säveltänyt Armas
Mishinin tehtiin oopperan
Parasken ruokopilli.

Teos esitetään Karjala-
tolla kahtena peräkkäisenä
joulukuun päivänä, tiistaina
14.12. ja keskiviikkona
15.12.2004 kello 19. Ooppera-
n ohjaa Hannele Martikain.
Helsingin Yhtiöpil-
kunnan Soittajia johtaa ka-
pellimestari Pekka Haapa-
pasalo ja laulajana on alito
Eeva-Kaarina Vilke. Teos esi-
tetään suomen kielellä.

Esitys kestää yhden tun-
nin. Lippujen hinnat: aiku-
set 15 €, Karjala-kortilla 14
€, nuoret ja opiskelijat 7 €.
Lisätietoja ja lippuvaukset
Karjalan Liitosta: p. 09 - 7288
170 tai toimisto@karjalana-
liitto.fi.

Matka Karjalaan Pyhjäjärvelle 29.7.- 1.8.2004

Automme lähti Kankaan-
päästä, kulki Lavian ja Suo-
denniemen kautta keräten
väkeä 31 henkeä kotiseutu-
retkelle itärajan taakse. Ma-
joituimme ensimmäistä kertaa
Musakan majapaikkaan.
Siellä tuntui kuin ei missään
ulkomailla oltaisikaan. Ym-
päristö hyvin hoidettu, kau-
niit rakennukset ja hyvä pal-
velu. Ensimmäisen päivän
retki suuntautui Valamon
luostariin. Lähdimme Pyhä-
järveltä kohti Sortavala.

Poikesimme Hiitolassa
Kuoksjärvellä räppimässä
pitkässä ruohikossa etsien
Mäkelän Erkin suvun talon-
paikkoja. Siellä oli nykyään
täysin asumaton seutua.

Sortavalasta lähdimme
kantosiipialuksella kohti Va-
lamon saaria. Ilma oli har-
maa, melkein sateinen. Kun
lähestyimme saarta, aurinko
alkoi paistaa täysin siniseltä
taivalta. Oli kuin olisi tullu
eri maailmaan. Rakennukset
hoitivat upeina laivalta kat-
seltuna. Meille annettiin
pieni esittely pääkirjoista,
hautausmaasta, arkestei-
puutarhasta ja museosta se-
kä katsaus matkamustokoi-
juhlin. Totessimme, että res-
taurointityötä on vielä pal-
jon jäljellä. Etusivu oli hie-

non ja siistin näköistä, mutta
takapihalla työt olivat kes-
ken. Valamosta jäi kyllä pal-
jon näkemättä, kun jou-
duimme palaamaan takai-
sin. Kantosiipialuksemme
pysähtyi kauhuksemme pa-
luumatkalla kovaan aallok-
koon aavalle Laatokalle vä-
häksi aikaa. Selvisimme kui-
tenkin Sortavalaan takaisin.
Kuljettajien mielestä Sorta-
valan tie oli nyt erittäin hy-
vässä kunnossa, josta me
matkustajat olimme vähän
toista mieltä. Tulomatalla
pidimme makkaran grillaus-
taun juuri ennen räväkkää
seurakokousta, joka antoi vet-
täransaa. Siitä syystä vie-
lä seuraavanakin päivänä
matkalla Yläjärvelle vielä vir-
tasi kosken yli Sortanlah-
teen vievän tien.

Toinen päivä oli kotiseutu-
retkipäivä. Lähdimme kier-
tämään Pyhäjärveä. Musaka-
n Antti oli hyvä opas, hän
kertoit koko ajan talonpai-
koista ja entisistä asukkaista.
Kauppoja oli noussut kuin
sientä saateella sitten viime
käyntimä meidän suvun sitten,
niissä oli myös ihan kelpo ta-
vara myytävänä. Tulimme
Yläjärven kylän raitille, jossa
oli Aijön talon pihaapiiri. Entis-
iä taloja ei ollut jäljellä,

uusien asukkaiden taloja sen
sijaan oli useampia. Jatko-
imme Yläjärvelle ja tulimme
Pitkäsen kohdalle. Talon
paikalla oli vain kivijalan
pätkä, mutta Yläjärven ran-
taan oli kasvanut huvilakylä.
Samannäköisiä punaisia
pyöröhrisitaloja oli kym-
menkunta, rakennettu aika

hiljattain. Alue oli vielä vä-
hän kesken, ympäröivä aita
oli niin harva että pääsimme
sinne katsomaan. Mutta ran-
taa ei ollut enää nememistä.
Seuraavalle kohteelle Tu-
rusen paikalle ei ollut rakenn-
nettu mitään ja siitä pääsi
Yläjärven rantaan. Leväsi
vain oli aika lailla, joten ui-

minen piti jättää Pyhäjär-
veen. Toiselle puolen tietä
oli noussut myös huvilakylä
korkeine aitoineen ja pihassa
haukkuvine koirineen. Mat-
kamme jatkui Pyhäjärveä
kiertäen läpi Enkkuan ja Kos-
termaan. Pysähdyimme
Tolsterniemessä tutkimaan
paikkaa, jossa Mustosen

Gunnarin talo oli siirretty
ylempää mäeltä alemmas
navetan kiviseinien sisälle.
Asukkaa ei löytynyt. Täällä-
kin oli hienoja sinisiä huviloita
ja leikatut nurmikat. Kii-
mäjärven kohdalla pysäh-
dyttiin Hovimäelle ihastele-
maan maisemia ja pitämään
kahvitaukoa. Jatkoimme
kohti Konnitsaa, missä oli
pieni ortodoksisirkko raken-
nettu keskelle peltoa. Räsä-
lässä menimme katsomaan
Räisälän kirkkoa. Kirkko oli
komeasti pystyssä, mutta
missä käytössä? Sen jälkeen
etsimme taas talonpaikkoja,
sieltä löytyi hirveen ystävä-
lisii ihmisiä. Kotiseuturet-
kemme päättyi ja palasimme
majapaikkaamme, missä
vietettiin lähtöjuhlia Käki-
salmelaistyttöjen tahdissa.
Paluumatalla poikesimme
hakemaan pakolliset Viipuri-
n tuliaisat ja sitten pääsimme
taas onnellisesti kotiin.
Nämme paljon uusia paikka-
koja ja saimme tietoa entisistä
olista Musakan Antin hy-
vällä opastuksella. Lupsa-
koille kuljettajillemme ja
matkaseurueillemme kiitokset
hyvästä matkan sujumisesta.

KAJJA PITKÄNEN

Pyhäjärven matka kesällä 1992

Joskus ikävä tuottaa tulosta. On ruvettava toimimaan! Kova ikävä ja kaipaus nähdä lapsuuden maisemat pani kyselemään kaveria Pyhäjärven matkalle. Ikävä alkoi kesällä 1991. Sopivaa kaveria ei silloin löytynyt, mutta kaipaus ja ikävä jäivät kytemään.

Joulu oli tulossa, korjailin ulkoisuuden kynttilöitä taaskin kaipauksen vallassa. Hely ja Raila poikkesivat lenkille mennessään juttusille. Kuinka ollakaan tuli puhe Pyhäjärven matkasta ja luotettava matkaseurasta. – Siinä heitä sitten oli kaksittain: satatuntalainen Hely ja pyhäjärveläisäidin tytär Raila. Matkaseurue oli valmis! Minun toimekseni jäi matkajärjestelyjen käytännöllinen puoli.

1. 6. saatiin tieto, että 4. 6. kello 6 lähdetään Tampereelta Kovasen autolla kohti Karjalaa. Hely harmikseni jäi. Hyvänpäiväntutut 45-vuotias Raila ja 64-vuotias Sinikka aloittivat matkan. Taavi saati meidät Tampereelle.

Suurin osa harmaapäisestä matkaseurueesta oli ajoissa paikalla. Loput tulivat Hämeenlinnasta, Lahdesta, Kouvolasta ja Toivo Huuska tyttärensopoikansa kanssa Nuijamaan raja-asemalta. Tavalliset rajaseilykset tiivistivät jännitystä, joka luotettavasta matkaseurasta huolimatta oli alkanut jo kaukana rajasta.

Kaunis Saimaan kanava näyttäytyy aina silloin tällöin. Yllättävän pian saavumme Viipurin – minä yli 50 vuoden tuon jälkeen... Kaunis luonto on äkkiä vaihtunut liian toiseen, liian alakuloiseen Viipuriin. Tuntuu pahalta sydämyeni myöten... Sodan jälkeisuuksia paikaantaa voi vaidaanko niitä paikat? Sen voisi jokainen suomalaisen käydä itse tuomallaan. Paikkailinen väestö on tällä kertaa 13 eri kansallisuutta. Kaupanteossa ovat ainakin kovin yritteliäitä. Naiset möivät virkattuja kauluksia – meidän vauva sai kauniit valkoiset tossut. Vielä kiertoajelu Viipurissa ja matkamme jatkuu Ojaniemen lomakeskukseen.

Matka kohti Pyhäjärveä

Vaatimattoman lounaan jälkeen lähdemme Pyhäjärvelle, minä ainakin hyvin sekavin tuntein. Odotusta! Pyhäjärven kirkonkylän Pyhäkylä on syntymäpaikkani! Elämäni ensimmäiset 10 vuotta olen kasvanut siellä. Maasto ja maisemat alkanut tuntuu tutuilta. Käännyimme asemalle – tosi tuttu paikka! Lapsena oli usein isän mukana tuomassa maitoa Valion vastaanottoipaikkaan, josta maito viettiin Viipuriin valkoisissa junavaunuissa. Asemalle liittyi toinenkin muisto: pakasyö – harkkavaunuja odotellessaan. Ensimmäinen eväkommatka on alkamassa; isä on löytänyt kotiin, Erkki lähetiksi esikuntaan. Äiti, Lauba, Sinikka ja Jorma pukeutuivat kolmeen vaaterkertaan, kuten määrätty oli. Paljon äitejä, lapsia, vanhuksia, itkuja, parkua.

Miten turvalliselta 11-vuotiaan tytön elämäntuntauksen tynkijyrinästä ja punoittavasta taivaanrannasta huolimatta. Lapsi ei voinut tajuta, mi-

Sinikka Peltomaa Rautakorven kodin pihassa nykyisen emännän Tamaran kanssa.

ten vähän turvaa äidistä sodan jaloissa on.

Matka jatkuu – paikat tuntuivat tutuilta, mutta pieniltä. Ylitimme Käkisalmen radan – höyryveturin vetämää junaa ei näy. Taublin kartanon näkyvät raastavat sydäntä. Niitylle menevää tietä en tunnista – Pyhäsilta – huonohko tie, tuttuja rakennuksia aina silloin tällöin: Kuuva, Arvi Pusa, kaunis Pyhäjärvi, venäläisten rakentamaa asutusta, Hakkainen, kanttorin virka-asunto, rantahaka, uimaranta, yläpappila, syntymäköti. Pysähdyimme, saan juosta ottamaan muutaman valokuvan.

Aukaisen rautaportin, menen "puutarhan" poikki. Päärakennus, verannan portaat, – ai, tuossahan on kesäkamari, jonka seinällä oli aina merkattu seinävaate aiheena heidän menevät ihmiset. Seinävaate on minulla vieläkin raameihin laitettuna Satatunnessa. Pihan puolelta pienen katselun jälkeen tunnistan rakennuksen, vuokraajan asunon, jossa kaikki Maria ja Pekka Immonen lapset ovat syntyneet. Ikkunan on osaksi peitetty laudoilla. Katselen tuvan päätyikkunoihin, miten paljon sieltä tuliviikään elettyä elämää, lapsuuden muistoja – kodin kaivatuksista, isästä ja äidistä: nöyryys – kiitollisuus – rehellys – työn ja toisen ihmisten tunnistaminen – uskonnollisuus – isänmaallisuus. Tuntuu ihan siltä kuin ikkunan raostista olisi tulvinut isän iltaivien harmonin säestyskellä... Näitä asiat eivät ole minua koskaan jättäneet. Palaan autolle – ajkkaan on liian vähän – tänne haluan palata vielä kerran.

Jatkamme matkaa – tuttu, tuttu maisemaa. Tulemme kirkkoahoille: kirkkotarha, hautausmaa – männyt ovat mahtavia ja rauhallisia. Kirkko ja haudat hävitetty! Haen isänäidin hautapaikkaa, en löydä; nojaan mäntyyn – vievissä isoäidille, voimme tällä näkyvillä.

Näkyvillä on vain nykyisten pyhäjärveläisten kalmisto,

heidän kulttuurinsa mukainen. Mielestäni liian kiireinen matka jatkuu monen tunnin paikan ohi. Koulun kuuset ovat kasvaneet mahtavan pitkiiksi. Ne istutettiin 1930-luvun lopussa – jokainen koululainen omansa.

Huomattavasti kauniimpi ja pienempi Pyhäkylä, kuin mitä muistissani on säilynyt, jää taaksemme. Tieristi – Lahnavalkama – Saltsanranta – kaunis Pyhäjärvi – Riiska – Sortanlahti ja pikäkäynti Rautakorven tien päässä. Sortanlahdesta jää tunne, että sen kauneus on kadonnut.

Palaamme Yläjärven ja Enkkuan kautta Ojaniemen majapaikkaan. Kyllät ovat todella kauniita, varsinkin Pyhäjärvi. Päivän pääteeksi käyn Railan kanssa Iltainnila Vuoksessa. – Vesi on todella raikasta.

Kesäkuun viides alkaa aamu-uinnilla. Tämä on se päivä, jolloin olen valmistautunut kohtaamaan kotiraunioita. Muistelen maastoja tontille. Oli kaksi kivoa, kunhan on putoaisi niihin. Matkaamme Enkkua kautta Sortanlahteen. Ensimmäinen retki kunta, joka sodan jälkeen pääsee Konevitsan luostariin, odottelee nyt portilla virallisia selvityksiä! Sotilasportti avautuu ja saamme kävellä nykyistä sotilasaluetta satamaan. – Kaikki kauniit rakennukset poissa...

"Sortan" luonto, Laatokka ja kaunis ilma hivelvät sielua – odotusta – odotusta.

Ensimmäisinä Konevitsaan

Vihdoin pääsemme kahdella mahtavalla aluksella jatkamaan matkaa Konevitsaan. Lähes tyyni Laatokka, voimakas moottoreiden ääni; kaikki väki on varmaan vaipunut muistoihin katset käännyneinä Sortanlahteen päin. Lähestymme Konevitsaa – silhuetti on tuttu, rakennukset rappauneen näköisiä. Luostarin edustalla luostarin isäntä, isä Nazsari, toivottaa

meidät tervetulleiksi. Kaija Inkinen luovuttaa luostarille liinan, jota hänen äitinsä on kuljettanut evakkotaipaleella mukanaan. Kirkon esitely ja vaikuttava messu. Kaikki entinen kauneus ja loisto on kadonnut – voimakas usko ja vaikuttava messu. Kaikki entinen kauneus ja loisto on kadonnut – voimakas usko uuteen nousuun – onhan entinenkin tuhkasta noustu vuosien saatossa.

Tutustumme saareen – palaamme pirunkirkon kautta saaren itärantaa, varmasti satoja vuosia vanhaa polkua pitkin takaisin luostariin. Matkalla näemme kauniisti sammaloituneita juoksuhaittoja, mahtavaa koskemattonta luontoa, luonnonrauhaa – kiiviä, joita Raila kerää matkamustoksi – tämä kaikki on unohtumaton. Jäähäväisheitelutsek vielä nuorelle opiskelijatyölle, joka jää kaukaudeksi oppaaksi ja tuliksi saarelle sekä nuorelle munnkioppilaille. Paluumatkalla alan ja valmistautua Rautakorven matkaan – jännitän ja ahdistun.

Rantaan saavuttuamme kokoamme joukon: Toivo Huuska, hänen tyttärensopoikansa Jari, Kaija Inkinen, Raila ja minä.

Rautakorven tien alkua tuntuu tulla, mutta ei kauan – ei tämä ole se, käännytä liaksi oikealle. Pienen harhailun jälkeen palaamme entiselle tielle jatkamaan matkaa – minä ainakin epävarmana, koska metsä on hakattu pois. Kun onneksemme takaa tuulee mies – paikallinen asukas. Hän näytty kässillä suuntaa: "yksi finalito, yksi Venäjän talo. Metsähakkuun jälkeen tie jatkuu syvävarjoisena, mutta jo tuntuutuntuisena. Aika pian oikealla aukeama, jonka yläkuulla on rakennettu se paikallinen talo, joka on ympäröity tiheillä lauta-aidoilla. Katson pidemmälle... Onko tuo se rakennus kotimme. Epäilyhän Toivo Huuska vaikuttaa: "Tule! Tule, on tämä se!"

Pihakaivo on paikallaan, pihakaivusta vain kanto... Näen saunan päädyn – onpa se tuttu ja rakas! Sieltä sauna ja riihen väliseltä vihannesmaalta löytyy Tamara, kesäkotinsa emäntä. Käsin selitän, kuka olen. Hän ilostuu, halaa ja suutelee poskelle! Tamara esittelee hyvin kitkettä, aidoitua viljelystä.

Minä tietysti palaan muistoissani lapsuuteen – kirsikkapuita täydessä kukassa, nyt vain viinimarjapensaat ja yksi omenapuu, ehkä entistä. Katson remontissa olevaan saunaa. Lauta-aitauksen sisäpuolella on lavoissa runsaasti kurkuntaimia ja mansikkaa. Tamara esittelee innokkaana. Tammi tuvan nurkalla on kasvanut mahtavaksi, varsinkin vahvuutta. Tamara on hoitanut viljelyksensä hyvin. Tulemme kuistin eteen – veranta on hajoitettu. Sisältä kuuluu radionääni. Kysyn lupaa mennä sisälle ja saan kohteliaan suostumuksen...

Tuntuu oudolta ja tutulta. Sisällä aggressiiviselta vaikuttavaa isäni "sotilas" sanoo juuri ja juuri käsiäpäivää ja poistuu pihalle. Eteisestä on tehty keittiö, on laitettu sähkövalot ja vesijohdot.

Koti oli tallella

Tuvasa on sama leivinuuni, jossa kypsennettiin leivät ja piirakat v. 1942 kesällä, kun rakennettiin taloa uudelleen. Tutut peliovet ovat paikollaan. Kamari on Tamaran varasto: valtavasti lasipurkkeja. Vieraskamarin ovi on tukittu. Keittiöstä pääsemme sinne. Se on perheen makuuhuone. Kysyn vitin portaita. Keittöinen tilavassa siistissä komerossa on luukku, mutta seinässä vain muutama kapulaportas. En voi siis mennä tarkistamaan, ovatko siellä sen täyteisiin piilotetut kirjoitukset vielä tallessa. Katselen paikkoja, vaivun muistoihin – Tamara ja naapurin emäntä keskustelevat vilkkua – nauravat ainakin kurkistustani leivinuuniin.

Raila, missä hän on? Jossakin vaiheessa talon isäntä palaa pihalta – laskee kamarin oven pieleen isokoisien kirveen ja puhuu naisille jotain kovalla aggressiivisellä äänellä ja lähtee pihalla. – Kuinkahan tässä käy? Häitä valtaa minut hetkeksi – miksi toin Railan tänne. Ovathan hänen lapsensa jo aika suuret. Samalla minun valtaa rauhallinen ja turvallinen tunnelma. Aikoinaan tässä talossa on niin paljon häden hetkellä isä huutanut Jumalaa avuksi ja hyvänä päivänä kiittänyt Jumalaa hyvydestä, etä meille ei voi tapahtua mitään pahaa. Koin voimakasta luottamusta isän rukouksiin.

Pelotta, mutta varovaisina siirryimme pihalle, en menytäkään enää katselemaan pihapiiriä, vaan rupesimme hankkiutumaan pois. Ukonhatusn juuret jäi ottamatta, mutta Raila lupasi niitä antaa. Tässä pihapiirissä kukkui kaksi kärkeä koko ajan. Tamara haki takin ja lähti meitä saattamaan.

Kedolla kukkivat kullerot hyvin runsaasti – taitoin niitä käteen, katsoin taakseen ja otin kuvan samasta kohtaa, jossa oli melkein päivälleen 48 vuotta sitten katsonut taakseen ikuisimäisenä – ja ajattelin: "Isän toiveiden täyttyminen jää tänne! Onkohan minulla koskaan tilaisuutta palata tänne?" Nytkään en voinut hillitä kyneletäni...

Tamara saattoi meidät koulun tontin nurkalle – halasi, suuteili ja antoi minulle juhanuuninunnuja tienpuolesta. Siinä olivat siniset ja keltaiset kuivet ohivesi – Satakunnan värit! Voimakas tunne valtasi minut: Olen karjalainen – nyt kuulun Satakuntaan. Kotini ja perheeni ovat Satakunnassa!

Matkan aikana virsi "Soin kunniaaksi Luojan" tuli minulle hyvin rakkaaksi, vaikka kotipihaalla en sitä pystynyt edes hyräilemään.

SINIKKA PELTOMAA os. Immonen

Muistojeni Karjala televisiossa

Yleisradion TV-kanavilla tullaan vielä kuluvan syksyn aikana näkemään peräti 17 Karjalaa ja Viipuria käsittelevää ohjelmaa. Yksi kokonaisuus näistä ohjelmista on kymmenen puolen tunnin mittaista ohjelmaa käsittävä "Muistojeni Karjala". Valitettavasti tämä ohjelmasarja esitetään tässä vaiheessa YLE-Teeman ohjelmistossa ja jos ei omista digiboksia, televisioon kytkettävää lisälaitetta jää ohjelma näkemättä. Mutta ei hätää tulevan alkuvuoden aikana sama ohjelma lähetetään kaikkien ulottuvilla olevien kanavien kautta.

Ohjelma on toteutettu yhteistyössä Karjalan Liiton kanssa. Ohjelmassa näkyvät haastattelut on tehty muutama vuosi sitten Helsingin yliopiston kansantieteen opiskelijoiden haastatteluina. Filmmateriaali on pääosin YLE:n arkistosta. Ohjelman

tekijät ilmoittivat käyttökelpoisista materiaaleista olevan 600 tuntia, josta aineistosta ko. sarja on leikattu.

Sarjassa nousee erityisesti esille sota-aikeita liittyvät asiat. Talvisodan syytymisen, ensimmäinen evakkotie, paluu Karjalaan ja sitten lopullinen lähtö sieltä. Myös lapsuuden ilot ja leikit tulevat esille.

YLE ja Karjalan Liitto kääntyivät Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puoleen kuvamateriaalin täydennyksen suhteen. Karjalan Liitossa tiedettiin meillä olleen tallitonta kahdesta eri näytelystä 1200 valokuvaa joista suurin osa ennen sotaa tai jatkosodan aikana otettuja kuvia. Ko. materiaali lainattiin YLE:lle käytettäväksi erilaisiin taustakuvuihin. Se onko henkilöhaastatteluissa mukana pyhäjärveläisiä nähdään aikanaan kun loputkin kahdeksan osaa tulevat ulos.

Jo nähdyissä osissa vilahdelti runsaasti pyhäjärveläisiä henkilö- ja maisemakuvia. Kun kuvat ovat ns. taustakuvia kuvan esittämisen yhteydessä ei käy selville, mistä

kuva on kotoisin ja mitä se esittää. Kunkin ohjelmasarjan lopussa on kiitosmaininta Vpl Pyhäjärvi-Säätiölle ja jokaisen julkaistun kuvan omistajaa mainitaan nimeltä.

Ko. sarjan ohjauksen valmisti edesmennyt Markku Onttonen ja YLEN työryhmä jatkoi sarjan valmiiksi. Sarjaan on saatu talletettua varsin mittava otos karjalasta

historiaa. Syksyn aikana avataan internetiin verkkosivut www.yle.fi/karjala Myöskin näihin verkkosivuihin kannattaa tutustua. Ohjelmat kannattaa nauhoittaa tulevia käyttötarkeitukissa varten.

Kyseistä televisiosarjaa esitetään YLE-Teema kanavalla aina torstaisin kello 19.00 ja uusinta on samalla kanavalla perjantaisin. TV-2 puolella mainostetaan ko. ohjelmaa ja mainospöytäkirja saattaa siis näkyä myöskin pyhäjärveläisiä henkilöitä tai maisemia.

REINO ÄIKIÄ

Ylöjärven rantaa. Kuvassa vas. Liisa Henttonen ym. RensuJeff, isä Heikki ja Matti Henttonen tytär Anni Henttonen ym. Peltonen. Tämä kuva esiintyi televisio-ohjelmassa viisi eri kertaa.

Ukkosen Sukuseura ry:n järjestäytymiskokous

Ukkosen Sukuseura ry:n järjestäytymiskokous pidettiin 2. 10. 2004 Porissa Ravintola Amadossa. Läsnä oli 6 hallituksen jäsentä.

Puheenjohtaja Raimo Honkasalo toivotti tervetulleiksi Porin. Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Mikko Taipaloksi Naarajärveltä, sihteeriksi Tuija Ukko-

nen Ikaalisista. Rahastonhoitajana jatkaa Marja-Leena Tuomisari Porista. Kotiseutretkien vetäjänä ja lehdistö-ilmoitusten laatijana jatkaa Laila Innanen Tampereelta.

Jäsenten syntymäpäivien muistamisesta vastaa Raimo Honkasalo Porista.

Kesän 2005 sukutapaami-

nen päätettiin pitää 24. 7. 2005 Tampereella Ravintola Soutupaviljongilla.

Kesän 2005 Pyhäjärven matka on tilattu ajalle 4.-7. 7. 2005. Yöt Musakan Lomarannassa.

Uusi järjestäytynyt hallitus lähtee valoisin mielin alkaneelle toimikaudelle. L.I.

Karjalaseurojen Satakunnan piirillä syyskokous

Karjalaseurojen Satakunnan piiri ry:n syyskokous pidettiin lauantaina 23.10.04 Nakkilan Osuuspainin kokoustiloissa.

Kokouksen avauspuheen vuorossaan piirin puheenjohtaja Jouko Hämäläinen korosti yksilöiden huomiomista sekä nuoria että mökin mummoa myöten.

Puheenjohtajana toimi Matti Ahvonen Äetsästä. Karjalaseurojen Satakunnan piiriin kuuluvat myös Vammala ja Äetsä Pirkanmaan alueelta.

Piirin sihteeri Merja Välimäki esitteli vuoden 2005 toimintasuunnitelman. Yksi tavoite on jakaa Karjala-tietoa etenkin nuorempia kiinnostavista karjalaisista kylistä, suvuista, ruoista ja historiasista nykyaikaisessa muodossa. Siihen liittyen pyritään edelleen kehittämään tiedottamista sähköisen viestinään välityksellä.

Piiri ja monet piirin seurat viettävät 60-vuotisjuhlaa ensi vuonna. Alustavasti on suunniteltu piiriin juhlaa vietettäväksi lokakuussa. Juhlallisuuksiin panostetaan sekä taloudellisesti että laadullisesti. Suunnitellaan on mm. kädentaitojen juhla-iltoja ja näytelyä.

Hallitus ja toimintakilpailu

Piirin hallituksessa jatkavina vuonna 2005 puheenjohtaja-

na Jouko Hämäläinen (Noor-markku) ja varapuheenjohtajana Reino Äikiä (Huittinen). Neljästä erovuoroisesta hallituksen jäsenestä jatkavat Pentti Mannonen (Rauma) ja Merja Välimäki (Ulvila). Uusina jäseninä hallitukseen valittiin Kullervo Huppunen (Säkylä) ja Reijo Tuomala (Kullaa).

Muut kahdeksan hallituksen jäsentä ovat Taimi Bergendahl (Harjavalta), Elvi Lievola (Kokemäki), Tapani Liski (Pori), Matti Lunden (Kokemäki), Pekka Matikka (Eurajoki), Virpi Nikkonen (Luvia), Martti Pakarinen (Vammala) ja Milja Peltomaa (Pori).

Piirin toimintakilpailun voitti viime vuoden tapaan Hiitolan pitäjäläiset.

Yhdistyksen johtaminen menestykseen

Karjalan Liiton kulttuurisiihteerin, euralaisyyntinen FM Hanna-Mari Nieminen, jonka juuret juontavat Impilahdelle sekä Karjalan Liiton edustaja, FT Aaro Harju huolehtivat lähtöpäivän kolmen tunnin järjestötoimintaa käsittelevästä osuudesta.

Yhdistystoiminnan ammatillainen Aaro Harju toimi itsenäisesti yhdistyksenä, ja on kirjoittanut aiheeseen liittyviä kirjoja sekä artikkeleita. Hän jakoi asiantuntevia ohjeita täysin vapaaehtoisuuteen perustuvien

Äetsäläinen Matti Ahvonen hoiteli rutiniilla kokouksen kulkua.

yhdistysten toiminnan johtamisesta.

Karjalaseuroissa on väistämättä edessä sukupolven vaihdos, jolloin evakkoon lähdön kokeneet vaihtuvat muualla kuin Karjalassa syntyneisiin. Odotettavissa olevat kulttuurimuutokset täytyy tehdä Harjun mukaan hienovaraisesti. Tavat ja perinteet ovat asioita, joiden suhteen ei voida toimia nykyiseen yritys- ja urheilumaailmassa esiintyvään tempovaan tyyliin nopeiden muutosten ja vaihdosten muodossa.

Toisaalta, kun yhdistyksen tulee uusia ja nuorempaa sukupolvea, täytyy vanhempien jäsenten arvoa ajatella, että mitään ei sitten muuta, korosti Aaro Harju. KULLERVO HUPPUNEN

Konnitsan Eino asettui Lahdenperään

Eino Luukkasen arvion mukaan Eino-nimi oli aikanaan yleisempi Karjalassa kuin nykyisellä kotiseudulla Suodenniemiellä.

Karjalassa Einoja oli aika paljon. Meiltäkin Konnitsan kylästä tuli Suodenniemelle evakoksi useampi saman niminen naapuri, hän muistelee.

Nimensä tarinaa hän ei tiedä, mutta arvelee, että se sopi hyvin yhteen vanhempien sisarusten nimien kanssa.

Eino on syntynyt Viipurin läänin Pyhäjärvellä, Konnitsan kylässä. Tai tarkemmin sanoen hänet löydettiin saunan kummalta olleen kiven alta vuonna 1938.

Kauaa hän ei ehtinyt Karjalassa asua, sillä evakkomatkalle piti lähteä ensimmäisen kerran reilun vuoden ikäisenä.

Silloin pääsimme junalla Alavudelle asti ja asumme vähän aikaa Seinäjoella. Sieltä tulimme tänne Suodenniemelle, Eino kertoo.

Vuonna 1942 perhe lähti kuitenkin takaisin Karjalaan, kun tilanne näytti rauhalliselta. Vuonna 1944 tuli taas uusi lähtökäsky.

Silloin emme päässeet enää junaan, vaan tulimme äidin kanssa hevosella sivuteitä pitkin. Vanhemmat sisarukset ajoivat lehmäi. Serkkuni muistaa, että matka Multialle kesti kolme viikkoa, Eino kertoo.

Multialla pysähtymisen jälkeen Luukkaset tulivat jälleen Suodenniemelle, tällä kertaa Makkoselle.

Tulimme vuonna 1945 suoraan kylölle, ja joulukuksi 1946 pääsimme jo muuttamaan omaan taloon Lahdenperässä.

Karjala-seura yhdisti

Lahdenperän kylään tuli kaikkiaan 14 karjalasta. Entiset naapurit Konnitsan kylästä pysyivät naapurina edelleen.

Isällä oli mahdollisuus mennä myöskin Evjäärvelle, mutta täällä oli iso järvi ja tuntuu olinen maisema. Kalas-

tus oli tärkeää karjalaisille, ja Evjäärvellä olisi ollut vain talo maan päällä ja yksi joki, Eino kertoo.

1950-luvun alussa aloitettiin Karjala-seura oli myös voimissaan.

Toiminta yhdisti ihmisiä, koska silloin ei ollut tv:tä eikä radiota. Muistan kyllä, kuinka kuorma-auton lavalla mentiin tarinaitoihin ja koukkuisiin.

Nyt kokouksia ei ole enää pidetty moneen vuoteen, mutta Eino on edelleen yhdistyksen puheenjohtaja.

Tällä hetkellä ihmisiä ovat yhdistäneet entisellä kotiseudulla suuntautuneet Karjalalan-matkat. Suodenniemeltä lähti kymmenisen vuotta sitten kokonainen linja-autollinen väkeä.

Kivi olikin pienempi

Eino Luukkanen on käynyt Karjalassa yhteensä kymmenen kertaa, viimeksi viime kesänä. Ensi vuonna on vielä suunnitelmassa lähteä reisuun.

Ensimmäiselle matkalle 1990-luvun alussa hän ei harmitsevänsä päässyt mukaan.

Velipoika oli mukana ja tunsipaikat, ja käskin Leenan ottaa kuvia joko suunnasta. Kuvista näin sitten tuntuu maaisemat.

Vuonna 1992 hän pääsi itsekin mukaan. Mieleen on jäänyt erityisesti kivi, jonka alta äiti oli aikanaan Einoon löytänyt.

Kivi oli vielä paikallaan siinä saunan kivijalan kullalla. Olin kyllä kuvittelut, että se olisi ollut isompaa, mutta olinhan minäkin siihen aikaan aika paljon pienempi, Eino naurahtaa.

Eläkepäivillään Eino Luukkanen on ahkeroinut erityisesti Lahdenperän kyläyhdistyksessä. Harrastuksista mieluuisimpia ovat kalastus, marjastus ja sienestys.

Kävimme eilen viimeksi hakemassa lisää supulivahveroita. Löysin paikaa sattu-malta, kun olin metsää raivaamassa.

Eino nimipäivää ei ole Luukkasella yleensä juhlistettu.

Isänpäivä on niin lähellä, että ennemmin on juhlistettu Marttan-päivää, eli syntymäpäivää, Eino toteaa.

NIINA PITKÄNEN

Eino Luukkasella on vielä säilössä isänsä vapausodan aikainen kontti sekä pyörät rattaista, joilla hän teki äitinsä kanssa evakkomatkaa vuonna 1944. Ratailla oli Eino lisäksi myös separaattori ja kirnu, joilla äiti teki matkalla vöitä.

Kirjoja joululahjoiksi

Salitsanrannan koulupiirin kirja on edelleen saatavissa hintaan 25 euroa + postikulut.

Tilaukset: Reino Äikiä
puh. 02-566 213 tai sähköposti:
reino.aikia@esanet.fi

NOITERMAAN KOULUPIIRIN KIRJAT

Noitermaan koulupiiristä kertovia historikkikirjoja, myös kahta ensimmäistä osaa, on jälleen saatavana. Kirjat ovat sopivia lahjoja lapsille, lastenlapsille ja muillekin sukulaisille. Kerrotaan niissä menetetyistä kotiseudusta ja sen asukkaiden kohaloista, nuoremallekin sukupolvelle tärkeistä "juurista".

Kirjat ovat: **Noitermaan seudun historikki**, **Noitermaan seudun historikki**, **Vaellusvuodet Noitermaan seudun historikki**, **Taistelujen vuodet**
Kirjoja voi tiedustella osoitteesta Anna-Liisa Heikkilä, Jokisjärventie 259, 37200 Siuro, puh. 03-340 6445.

Isiemme maa
hinta 25 euroa sekä

Tilaukset: Kirsti Hirvonen
Vikakuja 1 B, 23500 Uusikaupunki,
puh. 02-8443337 tai sähköposti:
kirsti.hirvonen@surfeu.fi

Tänä vuonna Sulo Rampalta ilmestynyt romaani **Kirottu ylpeys** kertoo Jussin tarinan sodan jälkeisessä Suomessa. 204 sivua, hinta kovakantisena 22 euroa, pehmeäkantisena 16 euroa. Kirjaa saatavana kirjakaupoista, sekä Sulo Rampa puh. 02-5574110, osoite Kivijärventie 378 LAVIA.

Laatokan laululle saatiin nuotit

Irja Ahlfors Varkaudesta kyselee taannoin lehdestämme Laatokan laulun nuotteja. Ilmari A Tuohino kirjoitti ja sävelsi tämän laulun muistoksi oppilailleen v. 1933 Sortanlahden kansakoulussa. Nuotteja ei löytynyt, mutta Kaisa Karhinen os. Lamppu Oulusta lähetti kasetin, jossa hän sisarsensa kanssa lauloi sen yleisradiossa. Irjan ystävä, opettajat Liisa ja Kari Vuohelainen ja kaksi muuta musiikin ammattilaisia

kuuntelivat kasetin ja panivat parastaan ja nuotit ovat nyt viivastolla. Julkaisemme tämän sävellyksen myöhemmissä lehdissä ja siitä tehdään myös kopioita.

Irja Ahlfors lähettää kiitokset yhteydenotoista asian tiimoilta, sekä Oikein Hyvää, Rauhaa ja lahjarikasta Joulua ennen kaikkea Sortanlahden koulun oppilaille, mutta myös muille tuuille!

S.R.

Turun Pyhäjärvi-kerhonjäseniä lokakuun kuukausikokouksessa. Seisomassa takana vas. Kalervo Roininen, Inga Roininen, Antti Kiiski, Anja Mäkinen, Elsa Kaasalainen ja Jaakko Lavaste. Pöydän ääressä vas. Eila Kokko, Helvi Wilkko, Päivi Virolainen ja Lauri Kaasalainen. Kuvan otti Antti Kinnanen. Kesällä 75 vuotta täyttäneet vuoden 1936 kiertokoulutoverukset Elsa Kaasalainen ja Jaakko Lavaste tarjoivat kahvit.

Pyhäjärvijuhlat Ikaalisissa 16.-17. 7. 2005

Vpl. Pyhäjärveläisyys uusissa kunnan- valtuustoissa?

Toimitukselta on pyydetty tietoja uusista pyhäjärveläisistä sukujuurista olevista kunnallisvaltuutetuista. Aika pian pyhäjärveläisten muutettua uusille asuinpaikoille karjalainen väki myöskin osasi järjestäytyä kunnalliseen päätöksentekoon ja monien pääsijoituskuntien valtuustoihin valittiinkin useita karjalaisia jotkut heistä jopa valtuuston puheenjohtajaksi.

Nyt valitut ja vuoden vaihteen jälkeen luottamustoimensa aloittavat edustajat ovat jo toisen tai kolmannen polven pyhäjärveläisiä. Saadaksemme toimituksen tietoon uudet pyhäjärveläisistä syntyneitä olevien valtuutettujen nimet ja sukulaisuusuhteet pyydämme tammikuun loppuun mennessä palauttamaan joko kirjeitse tai sähköpostilla nimen, sukulaisuusuhteet Pyhäjärvelle ja valtuuston nimen johon on valittu. Puhelinsoittoja tulisi tässä asiassa välttää koska nimien oikeellisuus saattaa kärsiä.

Lähetä siis tiedot osoitteella Reino Äikiä Nokkamäentie 256, 37200 Huittinen. Sähköposti: reino.aikia@esanet.fi

Tietoja voivat luonnollisesti lähettää valtuutetun sukulaisetkin tai Karjalaisseuran puheenjohtaja. Näin saamme luettelosta mahdollisimman kattavan.

TAPAHTUMAKALENTERI

- **Ikaalisten Karjalaiset** osallistuvat 11. 12. 2004 kello 13-16 omalla tuvalla pidettävään yhteismyymäisiin. Tervetuloa.
- **Huittisten Karjalaiset**
Seuran joulujuhla vietetään osuuspankin kokoustiloissa perinteisin ohjelman keskiviikkona joulukuun 15 päivänä 2004 kello 18.00 alkaen. Pukki saapuu joten nimetön pikkupaketti mukaan. Tervetuloa.
- **Karjalaseurojen Satakunnan piirin** pikkujoulujuhlaa vietetään Vammalan Seuratallolla sunnuntaina 12. 12. kello 16.00 alkaen. Perinteinen ohjelma seurojen tietokilpailuineen ym. Pukki saapuu. Järjestelyistä vastaa piiri ja Vammalan Karjalaseura. Tervetuloa.
- **Suvannon seudun sukututkimuspiiri** kokoontuu Karjalatalolla Helsingissä lauantaina 27. 11. 2004 klo 14 -17. Metsäpirttiläisten tarjoiluvooro. Pyhäjärveläiset joukolla mukaan.
- **Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon** pikkujoulu vietämme Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, torstaina 2. pñä joulukuuta klo 18 alkaen. Joulumuistoja Pyhäjärveltä ja perinteinen jouluateria. Ilmoittautumiset Raimo Musakalle p. 03 730 5802 tai gsm 050 528 0426 viimeistään torstaihin 25. 11. 2004 mennessä. Tervetuloa! Johtokunta
- **Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerhon** Pikkujoulu vietetään 5. 12. 2004 Ravintola Soutupaviljongilla, alkaen klo 14. Illaskortti perinteisestä joulunoutopöydästä 20 euroa, sisältää myös glögin. Tervetuloa pyhäjärveläiset nuoret ja vanhemmat viettämään yhteistä pikkujoulu suurella joukolla. Illalliskortteja myös ovelta. Ilmoittaudu Lailalle puh. 040 504 9135.
- **Vpl. Pyhäjärvi-seuran** syyskokous ja pikkujoulu pidetään Karjalatalolla la 20. 11. 2004 klo 13.00.

Vpl. Pyhäjärvi- viiri

Säätiömme tunnuskella varustettua isännänviiriä on edelleen saatavissa. Viiriä on kahta kokoa: 350 cm ja 450 cm. Hinta 70 euroa. Tilaukset: Reino Äikiä, puh. 02-566 213

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme joulukuun numero tehdään 9.12.2004. Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 1. 12. 2004 mennessä.

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija:
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL.PYHÄJÄRVI-
SÄÄTIÖ

Vastaava toimittaja
Erkki Piirainen
38300 Kiikka
puh. (03) 513 5150

Salme Rintala
Korkeemäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551

Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
37200 Huittinen
puh. (02) 566 213

Toimituksen osoite:
Reino Äikiä
37200 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
e-mail: reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrvään Sanomat
Painopaikka:
Satakunnan Painotoue Oy,
Kokemäki

vpl. Pyhäjärvi

Tilauslomake uusille Vpl Pyhäjärvi-lehden tilaajille

(Tätä lomaketta voivat käyttää ainoastaan kokonaan uudet tilaajat.)

Tilauhinta 20 euroa/vuosi

Tilaajan nimi _____

Osoite _____

Laskutusosoite, jos se on eri kuin tilaajan osoite _____

Lomake lähetetään Vpl Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajalle
Reino Äikiälle os. 37200 Huittinen.

Valtuutetun nimi _____

Sukujuuret Vpl. Pyhäjärvelle _____

Valtuuston nimi _____

Muut tärkeimmät luottamustoimet _____